

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget i 2 lovforslag:

A. Forslag til lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter. (Markedsføring af biocidholdige produkter m.v.) omfattende § 1, indledningen og nr. 1-3 og 5-14, samt § 2,

B. Forslag til lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter. (Opfølgning af Bicheludvalgets anbefalinger) omfattende § 1, indledningen og nr. 4, samt § 2

vedtoges uden afstemning.

Der foretoges derefter afstemning vedrørende det under A nævnte lovforslag.

Ændringsforslag nr. 2-5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der foretoges derefter afstemning vedrørende det under B nævnte lovforslag.

Ændringsforslag nr. 6 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 185: Forslag til lov om statstilskud til zoologiske anlæg.

Af kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen). (Fremsat 2/2 2000. Første behandling 24/2 2000. Betænkning 22/3 2000).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Forespørgsel nr. F 44: Forespørgsel til finansministeren og indenrigsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om de forestående kommuneforhandlinger?«

Af Jes Lunde (SF), Jan Petersen (S), Thor Pedersen (V), Gitte Seeberg (KF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Peter Duetoft (CD), Morten Helveg Petersen (RV), Frank Aaen (EL), Flemming Kofod-Svendsen (KRF) og Thorkild B. Fransgaard (FRI).

(Forespørgslen anmeldt 2/3 2000. Fremme af forespørgslen vedtaget 15/3 2000).

Begrundelse

Jes Lunde (SF):

Når borgerne modtager ydelser fra det offentlige, så tror jeg, de fleste borgere har det sådan, at de sådan set er ligeglade med, om det foregår i kommune, amt eller stat, bare kvaliteten er i orden i det, de får.

Men realiteten er jo, at omkring tre fjerdedele af de offentlige ydelser leveres af kommuner og amter, og derfor er det særdeles centralt at finde ud af, hvad det er for nogle prioriteringer, vi har i det offentlige, når der skal laves kommuneforhandlinger mellem regering, kommuner og amter. Derfor ser vi i alle partierne, tror jeg, spændt frem til at høre finansministerens og indenrigsministerens redegørelse for det.

Besvarelse

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg forstår selvfølgelig godt interessen for forhandlingerne, og vi har jo også haft lejlighed til hvert år forud for forhandlingerne at have en drøftelse her i Folketinget, ikke mindst på SF's foranledning.

Jeg vil godt starte med at sige, at jeg tror, at selve forhandlingstraditionen, som vi har udviklet, er den absolut mindst ringe løsning på, hvordan man sikrer en sammenhæng mellem den mest vidtstrakte decentralisering, det mest vidtstrakte nærdemokrati, man kan opdrive i den vestlige verden på det kommunale område, og så en samlet samfundsøkonomisk ramme, samfundsøkonomisk linje.

Derfor håber og tror jeg også, at vi kan fortsætte denne tradition her i år i forhandlingerne med Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen og Københavns og Frederiksberg kommuner. Det bestyrkes jeg selvfølgelig også i derved, at de foregående års aftaler i højere grad har haft karakter af, at man tog stilling til i hvert fald omridset af et flerårigt forløb, end vi har været vant til længere tilbage i tiden.

Kommuneaftalerne for år 2001 skal ses i denne sammenhæng, hvor vi med KL, faktisk startende i 1999, lagde omridset til en fireårig strategi, og hvor vi med Amtsrådsforeningen har lagt omridset til, ikke mindst på det store dominerende sygehusområde, en flerårig handlingsplan.

Det skal også ses i lyset af, hvordan udviklingen faktisk har formet sig i de sidste 7 år. Det har jo ikke været noget nedskæringsfelttog, men en gradvis udvidelse af forbruget af ressourcer i hele den offentlige sektor, og det er helt overvejende i amterne og kommunerne, den har fundet sted.

Vi har, alt efter hvordan vi gør det op på heltid og deltid osv., op til 60.000 flere personer ansat i den offentlige sektor, end vi havde til-

bage i 1992, og de fleste af dem i kommuner og amter.

Vi har en indsats på et område, som er meget diskuteret for tiden, nemlig ældreområdet, hvor vi har fået øget antallet af boliger på pleje- og ældreboligområdet under ét med over 8.000 siden 1993. Det er jo ikke her så relevant alene at se på gammeldags plejehjem, som man nedlægger en del af, fordi de er for trange, men på det samlede resultat.

Vi har også set en udvikling, hvor vi også på ældreområdets omsorgsdel, servicedel, hjemmehjælp ikke mindst, har afholdt flere udgifter og forbedret dækningsgraden siden regerings-skiftet i 1993.

Jeg tror i øvrigt, at man kan sige om ældreområdet, at langt de fleste mennesker i langt de fleste kommuner oplever, at det fungerer rimeligt og godt. Derfor er det særlig skammeligt, hvis enkeltteksempler på det modsatte – enkeltkommuner, der i øvrigt foretager ikke lovmedholdelige, generelle nedskæringer i tildelingen af hjemmehjælp, eller enkeltteksempler på ekstremt dårlig ledelse på et par af landets plejehjem – skal blive til en fortælling, som mange mennesker oplever som en generel forringelse eller en generelt ringe standard i ældreomsorgen, for det er heldigvis ikke tilfældet.

Men derfor er det jo alligevel højest relevant, at vi, når vi skal have samtalerne og forhandlingerne med kommunerne, taler med hinanden om, hvordan vi kan styrke de fælles holdninger til, at der skal leveres en ordentlig kvalitet ikke bare i det allermeste af landet, men i hele landet, og hvordan vi kan styrke borgernes, brugernes og måske især de pårørendes indsigt og medbestemmelse i praksis på ældreomsorgsområdet. Temaer af denne art og det at sikre, at kvaliteten er i top ikke bare de fleste steder, men alle vegne, vil selvfølgelig være temaer på dagsordenen.

Men igen, hvis vi kigger på udviklingen, også på andre områder siden 1993, ja, så regner vi på børnepasningsområdet med, at 220 kommuner her i år 2000 har gennemført en børnepasningsgaranti. Det er på baggrund af en udvikling, hvor vi siden 1993 har øget antallet af børn, der passes i dagtilbud, med 173.000 her i Danmark.

Det er igen et eksempel på, at kommunerne jo i kraft af en fornuftig prioritering, men også i kraft af de ekstraressourcer, der har været afsat og er blevet brugt i de årlige kommuneaftaler siden 1993, har løftet enorme opgaver; opgaver, som vi slet ikke, hvis vi går 7 år tilbage, troede

det var nødvendigt at løfte. Vi troede ikke, at efterspørgslen var så betydelig, men opgaverne blev løftet, og dækningsgraderne på børnepasningsområdet er steget betydeligt siden 1993.

Der er også en forståelse, som kommer til udtryk i dette års kommuneaftaler og finanslovaftaler, om, at nu gælder det om at få de resterende ventelister på børnepasningsområdet væk, så vi ude over landet kan tilbyde pasning af børn i alderen fra et halvt år og op til skolealderen. Derfor har vi givet kommunerne – og det har været kontroversielt for nogle – muligheden for en meget behersket ekstra forældrebetaling under den udtrykkelige forudsætning, at de kommuner, der benytter sig af det, så også leverer denne børnepasningsgaranti.

Vi er tæt ved målet. Målet har krævet en større indsats, end nogen i dette Ting for år tilbage troede var nødvendig, men det er meget, meget tæt på at være nået.

Vi har også i årene fra 1993 og frem øget indsatsen over for sindslidende, handicappede og truede børn betydeligt – et milliardbeløb og en vækst i antallet: tusinder flere indskrevne døgnbeboere i botilbud til handicappede og til sindslidende.

Vi har øget investeringerne i det samlede sundhedsvæsen, budgetforbruget siden 1993, med 6-7 mia. kr. og behandler 20 pct. flere patienter ambulante, osv. osv. Der er kortere ventelister og kortere ventetider på plejehjemspladser, heldigvis. Der er en stigning i indsatsen på hjerteområdet, der er meget imponerende, med en forøgelse på 74 pct. bare fra 1993 til 1998 – det er det sidste år, jeg har tal for – af antallet af bypassoperationer. Der er sket en forøgelse af antallet af psykiatriske enestuer på sygehusene med 30 pct.

Det er et billede, som jo ikke er perfekt, det ved vi godt, og som ikke er ens i hele landet, det ved vi også godt, men som bestemt heller ikke fremviser en virkelighed med forringelser som det dominerende billede, tværtimod.

Når vi alligevel har så mange diskussioner om dér, hvor det ikke er godt nok, på ældreområdet, på børnepasningen, på sygehusene, osv., så er det vigtigt, at vi har en dialog med alle i befolkningen, som har synspunkter og interesser, med de almindelige borgere og deres repræsentanter i patientforeninger og interesseorganisationer, med de faglige organisationer, der har stor beskæftigelse på det her område og stor indsigt i det.

Og det er præcis den diskussion, regeringen er gået i front med i form af de høringer, der under paraplyen »service/velfærd i samarbejde med kommunerne og amterne« foregår i de her uger. Vi har sammenfattet vores værdigrundlag under overskriften »Det holdbare ansfund« i fire punkter: om tryghed og social ansvarlighed, om udvikling og økonomisk styrke, om udfoldelse og medmenneskelighed og om miljømæssig bæredygtighed.

Det er klart, at det værdigrundlag, vi har prøvet at beskrive med få, velvalgte ord her, og som er det, vi går ud til befolkningen med og siger: Lad os så høre, hvor det er, I ikke synes, vi lever godt nok op til det i det offentlige bredt, i stat, amter og kommuner, bærer vi selvfølgelig også med over i forhandlingerne med kommunerne for det kommende år og for de kommende år.

Vi ved, at der i de forhandlinger vil være en meget vigtig diskussion om det rummelige arbejdsmarked, om, hvordan vi kan hjælpe hinanden med at gøre indsatsen på det her område for det rummelige arbejdsmarked i dets allervideste forstand, hvad enten det handler om, hvordan vi fastholder folk, der er lidt nedslidte eller har nogle skavanker, men har en arbejdsævne tilbage, de gerne vil udnytte, eller det handler om integration af folk med udenlandsk baggrund, eller det handler om at skabe et arbejdsmarked, der er rummeligt nok til at fastholde de ældre på deres præmisser og i det omfang, de ønsker, på arbejdsmarkedet. Ja, alt det.

Vi har en række virkemidler, men vi skal også i fællesskab sørge for, at de bliver brugt, og at de bliver brugt rigtigt. Jeg synes, det har været skuffende, at den aftale, der er lavet om servicejob, og som har sit udspring i dette års kommuneaftale, som blev lavet sidste sommer, og som Folketinget endda har omsat i lovgivningen mere ambitiøst, end det var tænkt i kommuneaftalen, indtil nu ikke har fået en større udbredelse. Det har vi taget hårdt fat på, også i samarbejde med kommunerne, og håber, at virkeligheden allerede i løbet af uger og måneder ser helt anderledes ud.

Men indsatsen for et mere rummeligt arbejdsmarked er jo ikke bare det, vi selv kan gøre i det offentlige gennem aftaler med hinanden, men også det, vi kan gøre ved at påvirke det samlede arbejdsmarked, også den private del af det, når det gælder beskæftigelse af de svage ledige og fastholdelse af dem, som ikke

har en helt fuld gennemsnitlig arbejdskraft tilbage i arbejdslivet.

Som jeg sagde før: Udgangspunktet for 2001-aftaleforhandlingerne med de kommunale organisationer er, når vi snakker KL, at der faktisk ligger en 4-årig rammeaftale med en realvækst i kommunernes samlede serviceudgifter på 1 pct. og med en prioritering af højtprioriterede områder. Og når vi snakker Amdradsforeningen, ja, så ligger der en række hensigter om den overordnede udvikling, især på sundhedsområdet.

Vi har i udmøntningen af finanslovaftalen for i år med den netop offentliggjorte kræfthandlingsplan et centralt tema, som vi skal have sat det endelige kød og blod på i forhandlingerne med Amdradsforeningen.

Lad mig så sige hen mod slutningen, at når vi har udgangspunktet med kun 1 procents stigning i driftsudgifter, så er det jo ikke, fordi vi ikke ved, at det repræsenterer besværlige prioriteringsproblemer, men fordi vi ved, at noget væsentligt højere vil repræsentere enorme rekrutteringsproblemer i det offentlige, når vi kommer nogle år frem, og at flaskehalsen meget vel kan være: Kan vi overhovedet skaffe det antal mennesker, der skal erstatte dem, der går på pension? Og kan vi specielt erstatte i tilstrækkeligt omfang de specialister, som er forudsætningen for, at det hele kan fungere hensigtsmæssigt?

Vi er nødt til at have det perspektiv for os, når vi planlægger, og så må vi se på: Hvad er det så nødvendigt at gøre af investeringer her og nu, for at en mandskabsstyrke, der ikke vokser så kraftigt, som den har gjort nogle gange i fortiden, kan løse opgaven tilfredsstillende for borgerne?

Derfor bliver et tredje tema i forhandlingerne rimeligvis investeringerne. Her er tale om skolerenovering og nybyggeri til et stigende antal skolebørn i nogle kommuner, og der er også tale om, hvordan omfanget af ældrebyggeriet skal forsætte. Og her er det jo ikke, om jeg så må sige, himmelflugt af skatteprocenterne eller varig for stor beslaglæggelse af arbejdskraft, som ikke er der, vi taler om, men her og nu-situationen i bygge- og anlægssektoren, antallet af især faglærte arbejdere, der overhovedet er til rådighed, som danner overgrænsen for, hvad vi kan løse.

Det har ikke været med let hjerte, at vi har holdt igen på nogle af investeringerne, som vi ved skal gennemføres i de kommende år, men

når vi har gjort det, har det selvfølgelig været for at være sikre på, at vi ikke selv udløste en himmelflugt af entreprisepriserne, som i virkeligheden ville gøre det muligt for os at løse færre opgaver og ikke flere opgaver på længere sigt.

Hermed nogle bemærkninger om det grundlag, vi går til forhandlingerne på.

Indenrigsministeren (Karen Jespersen):

Ja, i forlængelse af finansministerens betragtninger omkring de økonomiske rammer for kommuner og amter, så er det også sådan, at kommunerne allerede har givet udtryk for, at de oplever, at de står over for et meget stort behov for udbygning og vedligeholdelse af bygninger, ikke mindst på folkeskoleområdet. Og der er også et stigende investeringsbehov, fordi der er udsigt til et stigende antal børn i den skolesøgende alder. Det er jo et af den slags behov, som er relativt nemt at måle og forudse.

Det er i tilknytning til ikke mindst skoleområdet, at flere kommuner jo har givet udtryk for nogle overvejelser omkring behov for penge til at foretage de investeringer. Og det er her, bl.a. diskussionen om de nye arrangementer i det, der hedder »sale and lease back«, altså at sælge bygninger og leje dem tilbage, er kommet ind i billedet, fordi de kommuner, der har gjort brug af de arrangementer, henviser til et mere påtrængende behov for likvide midler.

Jeg synes, det er betænkeligt, at så mange kommuner gør brug af sale og lease back, for vi kan se, at det er ret uoverskueligt, hvordan de egentlig indretter sig, og vi kan også se, at det ikke er så nemt gennemskueligt, hvad det betyder for kommunens økonomi på lidt længere sigt. Altså der er en risiko for, at kommunen her optræder som spekulant, hvad enten det er til sigtet eller ej, og det betyder jo, at der er en risiko for borgernes penge, skatte kroner, på lidt længere sigt.

Derfor har jeg bedt et revisionsfirma om at se nærmere på de arrangementer med henblik på at vurdere, om der er brug for at foretage en eller anden regulering. Jeg regner med, at den undersøgelse vil foreligge i løbet af en måned eller to, og den vil jeg så også diskutere med KL. Det er jo sådan, at Kommunernes Landsforening selv har bedt regeringen om at se på de her salg og lej tilbage-arrangementer og faktisk har bedt regeringen direkte om at komme med et indgreb.

Men hvad det så siger om behovet for lånemuligheder, er ikke noget, som man kan sige noget som helst om nu, for det vil jo bygge på et overslag over kommunernes og amtskommunernes skatteindtægter og fremskrivning af udgiftsniveau og forskellige andre ting, men det er klart, at det er noget af det, der vil indgå i forhandlingerne. Men vi er nødt til at have det overslag, inden vi overhovedet kan foretage en egentlig vurdering og selvfølgelig også høre, hvad kommunerne har at sige om deres samlede situation.

Der et andet spørgsmål, som jeg også synes er vigtigt, og det er, at det jo ikke er sådan, at alle kommuner uden videre har de samme vilkår; det er jo et gammelkendt tema. Men vi kan vi jo se, at den vækst og gode økonomi, der har været i løbet af de seneste 7 år, er slået igennem på lidt forskellig vis i de forskellige kommuner i de forskellige dele af landet.

Der er lige lavet en regionalpolitisk redegørelse, som Folketinget får mulighed for at diskutere. Og jeg tror også, at noget af det, vi kommer til at snakke om under kommunalforhandlingerne, bliver de vilkår, der er for forskellige egne af landet, og hvordan man kan tage højde for at modvirke en affolkning af yderområderne, af landdistrikterne. Der er jo bl.a. også en debat i øjeblikket om kommunestørrelser, hvor regeringen jo har sagt, at vi ikke vil komme og tvinge en kommunalreform ned over hovedet på kommunerne, men derfor kunne man jo godt diskutere: Hvad er hensigtsmæssigt for landdistrikterne, yderområderne, med hensyn til kommunestørrelser? Hvad er det egentlig, der bedst sikrer bæredygtige, robuste landdistrikter i vores land?

Endelig er der jo så hele spørgsmålet om serviceniveauet, som finansministeren gjorde meget ud af, og jeg skal bare knytte nogle meget få kommentarer til det spørgsmål. Der mener jeg, det er vigtigt at huske på, at når vi har et meget decentralt samfund, så indebærer det jo samtidig, at vi ikke kan have en meget detaljeret lovgivning. Men det betyder jo, at der netop er et spillerum for meget store forskelle. Det er meget langt også ønskværdigt, men nogle af de forskelle er jo også udtryk for dårlig kvalitet, og kommunerne siger jo selv, at der er et behov for en kvalitetsforbedring dér, hvor kvaliteten ikke er god nok.

Jeg mener, at et alternativ til at begynde at lave detailregulering i lovgivningen i virkeligheden er et samarbejde mellem kommunerne

og regeringen om, hvad god kvalitet er, og hvordan vi sikrer implementeringen af den i det forløb, der ligger mellem selve lovgivningen og så indsatsen over for den enkelte borger. Så det tror jeg også bliver noget af det, vi kommer til at snakke om.

Endelig vil jeg godt sige med hensyn til det rummelige arbejdsmarked, at det jo dér er meget vigtigt at huske på, at udlændinge og indvandrere i dag udgør en tredjedel af de langvarige kontanthjælpsmodtagere. Derfor er hele indsatsen omkring det rummelige arbejdsmarked meget vigtig, når vi taler om integration af flygtninge og indvandrere i vores samfund.

Forhandling

Jes Lunde (SF):

Regeringen har i sin besvarelse valgt at lægge mest vægt på alt det gode, der er sket. Jeg tror, at Folketinget vil lægge hovedvægten på at diskutere de steder, hvor der er mangler. Det er vel ikke så overraskende, at arbejdsdelingen er sådan.

Det, jeg imidlertid savnede allermost, var sådan set regeringens melding om, hvad det så er, regeringen vil i de kommende forhandlinger. Hvad er det nu, regeringen går efter? Hvad er det, regeringen prioriterer i forhandlingerne med kommunerne? Det synes jeg var svært at udlede af de indlæg, vi har hørt her, og det var jo ellers det, der lige præcis var brug for.

i folketingsvalgkampene træder partierne jo nærmest hinanden over tæerne for at komme frem med løfter om bedre velfærd, også på områder, som i virkeligheden ligger ude i amterne og kommunerne. og derfor ville det jo være naturligt, at folketetinget så tog sig sammen til at få en ordentlig generaldebat om, hvad det så er, vi prioriterer i kommuneforhandlingerne. hvad er det, der skal være grundlaget for de forhandlinger, og hvad er det, regeringen skal forsøge at komme igennem med over for kommunerne?

i sf er vi meget varme tilhængere af nærdemokratiet, af decentraliseringen i opgaveløsningen, men samtidig må det også være sådan, når der er en egentlig kommuneforhandling, når regeringen skal forhandle med regeringens modpart, kommunerne, om bloktilskud, at man så også må kunne diskutere: Hvad er det så, vi vil med pengene? Hvad er det for områder, der trænger til forbedringerne? Men sådan er det

åbenbart ikke. Regeringen vil ikke rigtig løfte sløret.

Så siger finansministeren, at forhandlingerne foregår på den måde, som nærmest er den bedst tænkelige. Det er jo ikke så svært at forstå, at finansministeren mener dét, men vi andre har jo nok lidt svært ved at få øje på, hvor demokratiet er henne i den debat. Det mest logiske var jo, at Folketinget her diskuterede, hvad det er, vi vil med den offentlige sektor, og at man så på baggrund af det gav regeringen nogle retningslinjer for, hvad et flertal ønskede at prioritere.

Men sådan er det jo ikke. Det er regeringen, der forhandler alene, og så kommer den med et aktstykke til Finansudvalget, mens Folketinget er på sommerferie. Og Finansudvalget har så to muligheder: enten bare at stemme ja til den aftale, regeringen nu har lavet, eller at stemme nej – med den konsekvens, at kommunerne så slet ikke får de aftalte bloktilskud, og at der i øvrigt bliver udløst en større krise, for regeringen har vel næppe fantasi overhovedet til at forestille sig, at Finansudvalget siger nej til en sådan aftale.

Så der er ikke meget demokrati i det, og den situation ønsker vi i SF ændret radikalt. Vi mener, at det demokratisk set er helt uholdbart, at en så væsentlig del af den samlede offentlige sektor styres med en så ringe offentlig debat. Vi ønsker, at kommuneforhandlingerne bliver flyttet til marts-april, så der bliver bedre tid til debat både i Folketinget og i den kommunale verden, og vi ønsker, at kommunerne på den måde også tidligere kan få styr på, hvad det er, de har for vilkår det næste år.

I år vil det være SF's opfordring til regeringen, at den slækker det økonomiske jerngreb om kommunerne, så de får reel mulighed for at indfri nogle af de forventninger, borgerne har til bedre velfærd.

1 pct.-rammen giver simpelt hen ikke den nødvendige plads. Efter vores vurdering i SF skal vi op på en 2 pct.-ramme, for at kommunerne har nogen chance for at leve op til de forventninger, der er.

Og hvis man er i tvivl om, hvor desperat situationen er i kommunerne, kan man jo bare se på, hvor mange besindige borgmestre der har følt sig presset til at undersøge kreative sale og lease back-arrangementer for bare at få hverdagen til at fungere. Og det siger altså et og andet om kommunernes situation, at man selv i de

kommuner, der har besindige borgmestre, også har været ude i at gennemtænke den slags.

Vi finder det f.eks. i SF fuldstændig håbløst, at vi stadig i vidt omfang mangler egnede boliger til ældre, og at kvaliteten i den praktiske bistand og den personlige pleje er så svingende.

Det er utåleligt, at vi i et rigt samfund som det danske skal høre om grundlæggende omsorgssvigt fra samfundets side, og regeringen bør derfor give det topprioritet i de kommende forhandlinger at få løst de her problemer, gerne gennem en flerårsaftale og gerne gennem øgede midler i bloktilskud målrettet til ældreområdet.

Ud over til det økonomiske har SF jo allerede stillet forslag om ændring af nogle af spillereglerne, bl.a. så der oprettes bestyrelser og råd på alle plejehjem, hvor beboerne selv eller de pårørende kan få et ord at skulle have sagt og muligheder for at følge med i kvalitetsudviklingen.

Tilsvarende er det vigtigt, at regeringen giver plads for udviklingen i folkeskolen. Mest akut må der ske en udvidelse af lånepuljen til renovering, ombygning og udbygning af folkeskolen. Folkets skole er ved at blive en nedslidt skole, og der er tværtimod brug for en styrket folkeskole, der oven i andre centrale opgaver står over for at optage 100.000 ekstra elever frem mod 2005.

Vi lægger også stor vægt på, at kommunerne får mulighed for at spille en rolle i planerne om det rummelige arbejdsmarked. Vi er meget enige med finansministeren i det, der er sagt om servicejob. Vi synes, det er en god ordning, vi har fået lavet her, som giver kommunerne og amterne mulighed for at etablere nogle faste nye stillinger i det offentlige og til gengæld gøre noget for nogle ledige.

Vi appellerer meget til, at både kommuner og amter og også staten lægger sig i selen for at gøre det til en succes, og vi ville i virkeligheden gerne udvide ordningen, så den også kommer til at omfatte bistandsklienter med en støtte på 50 pct. af den udgift, der i dag er til kontanthjælp.

Endelig vil jeg også fremhæve den kolossale opgave, der ligger for primærkommunerne med integration, så vi kan vende de nytilkomne til en gevinst og en ressource i stedet for den grufulde spiral af fremmedangst og fremmedhad, der er under udvikling i dag.

På amternes område vil sygehuspolitikken givetvis tiltrække sig opmærksomhed, fordi vi nærmest aldrig kan gøre for meget her, men det

vil også være på sin plads i dag at minde om, at der er andre katastrofale ventelister. Når amtet er nødt til at tage sig af svært belastede børn, er det håbløst og frustrerende, at der er ventelister på børnepsykiatrisk behandling og gode bosteder. Amterne og regeringen burde som et led i de kommende forhandlinger aftale en handlingsplan for at komme problemerne til livs. Og derudover er der også brug for nye ressourcer til at realisere planerne i folkesundhedsprogrammet.

Kommuner og amter har så mange arbejdsopgaver, at det er umuligt at nævne dem alle sammen i en debat som den her. Det kan simpelt hen ikke lade sig gøre inden for taletiden. Men SF har her sat fingeren ned på nogle af de steder, hvor vi synes velfærdten har det dårligst i øjeblikket, hvor der er ømme punkter, som regeringen burde give prioritet i forhandlingerne.

Positive resultater på de felter, som jeg har nævnt her, vil i hvert fald være en forudsætning for, at SF stemmer for aftalen i Finansudvalget sidst i juni måned.

Som jeg indledte med at sige, synes SF principielt, at Folketinget bør give regeringen nogle ord med på vejen om, hvad Folketinget prioriterer højest i de kommende forhandlinger, og jeg vil derfor på vegne af SF fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til i kommuneforhandlingerne at lægge stor vægt på forbedringer i kvaliteten i den offentlige opgaveløsning og at sikre, at de nødvendige økonomiske ressourcer er til stede.

Folketinget fremhæver omsorgen for samfundets ældre som et område, hvor der er behov for mærkbare forbedringer i de kommende år. Det er vigtigt, at vore ældre kan se en tryk alderdom i møde med et tilstrækkeligt antal egnede boliger og plejehjemspladser, ligesom det er helt centralt, at samfundet leverer den nødvendige hjælp til praktisk bistand og personlig pleje.

Folketinget vil derudover fremhæve behovet for øgede midler til folkeskolen og for en handlingsplan til at fjerne ventelisterne for behandling af svært belastede børn og unge«.

(Forslag til vedtagelse nr. V 67).

Vi håber, der kan blive et flertal for vedtagelsen her i Folketinget, sådan at regeringen har noget at gå med, nu da den ikke selv rigtig vil sige, hvad det er, den satser på.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Klaus Hækkerup (S):

Denne forespørgsel lyder: Hvad kan regeringen oplyse om de forestående kommuneforhandlinger? Og i betragtning af også hr. Jes Lundes indlæg her synes jeg, der kan være grund til endnu en gang at erindre om karakteren af kommuneforhandlingerne. Det er forhandlinger, som regeringen fører med Kommunernes Landsforening, med Amtsrådsforeningen i Danmark, med Københavns Kommune og med Frederiksberg Kommune, og forhandlingerne er karakteriseret ved, at ingen af parterne har noget egentligt forhandlingsmandat, de møder op med.

For de kommunale organisationers vedkommende gælder det, at de ikke har nogen formel forhandlingskompetence på medlemmernes vegne. Det har de f.eks., når de indgår lønoverenskomst, men ikke når de indgår en aftale med regeringen om rammerne for de kommende års økonomi. Det er alene en henstilling til kommuner og amter om, hvilke forhold de bør tage i betragtning, og hvilke overvejelser de bør lade indgå i deres budgetlægning.

Tilsvarende kan man sige for regeringens vedkommende, at den meget vel kan indgå aftalerne med de kommunale organisationer, men den må bagefter sikre sig, at den har flertal i Folketinget. Det har skiftende regeringer ikke altid kunnet præstere på konkrete områder, og derfor er aftalerne selvfølgelig heller ikke blevet ført ud i livet på de områder. Det er det, vi har demokratiet til, det er derfor, Folketinget har den endelige beslutningskraft.

Hr. Jes Lunde spørger så: Hvor er demokratiet, hvor er det, vi får drøftelserne af, hvad der skal prioriteres? Hertil vil jeg sige, at det sker på mange, mange forskellige områder, når hvert enkelt område drøftes her i Folketinget eller i Folketingets udvalg.

Lad mig bare nævne ét eksempel: Man har i Miljøudvalget haft lange og intense drøftelser omkring den forurening, indsivning og udsivning, der sker i vores kloakanlæg, og de fortsat-

te, betydelige investeringer, vi kommer til at stå over for netop på det område i de kommende år. Det er et klart eksempel på, at lige her er der også et område, som selvfølgelig kommer til at indgå i forhandlingerne, fordi det er drøftet i det respektive udvalg i Folketinget, og fordi vi ved, at der her er tale om et konkret problem.

Så kan man sige, at forhandlingsformen faktisk har fungeret uhyre tilfredsstillende. Hvis vi ikke havde haft den, måtte vi lovgive, lovgive for at sikre, at kommunerne ikke sprængte de samfundsøkonomiske rammer, men ved at forhandle og ved at udvise selvdisciplin i kommuner og amter har vi i virkeligheden siden kommunalreformen i 1970 kunnet styre den danske samfundsøkonomi ved disse forhandlinger.

Det er en utrolig smidighed, og det er ganske imponerende, at det er lykkedes os at styre vort samfund så godt i de forgangne år.

Finansministeren og indenrigsministeren har i deres besvarelser fremhævet en række områder, der vil tillægges betydelig vægt i forhandlingerne, og jeg kan på Socialdemokratiets vegne sige, at den udvikling, vi har oplevet på en række områder, selvfølgelig skal fortsætte.

F.eks. på ældreområdet er antallet af timer til varig hjemmehjælp steget med knap 20 pct., siden vi overtog regeringsmagten, på børnepassningsområdet er der etableret 173.000 nye pladser, og der har været en vækst på ca. 4.500 personer, som er indskrevet som døgnbeboere i botilbud for handicappede og sindslidende, og antallet af patienter, vi behandler ambulantly på vores sygehuse, er steget med 20 pct. siden 1995.

Det er blot nogle af de områder, hvor der klart har været en fremgang i den service, der ydes fra det offentlige over for borgerne, alle sammen rigtige og gode områder, som også bør fortsættes og udbygges i den aftale, der skal indgås nu.

Aftalerne bør efter Socialdemokratiets opfattelse omfatte en samfundsøkonomisk forsvarlig realvækst i serviceudgifterne og en prioritering inden for de udgiftsrammer, vi lægger mest vægt på bliver løst. Det vil så være op til den enkelte kommunalbestyrelse og det enkelte amtsråd, selvfølgelig alt efter de lokale behov, at leve op til disse målsætninger.

Jeg skal slutte af med at sige, at Socialdemokratiet ikke kan støtte den af Socialistisk Folkeparti fremsatte vedtagelse. Vi ønsker som ud-

gangspunkt ikke nogen bindinger. Vi ønsker i den dialog, vi har sat i gang om det holdbare samfund, at lytte til befolkningen og lade de udtryk for ønsker og den retning, befolkningen ønsker servicen udbygget i, indgå i forhandlingerne. Derfor vil vi stemme imod vedtagelsen, når den kommer til afstemning.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg er glad for hr. Klaus Hækkerups konstatering af, at disse aftaler i en årrække har styret en væsentlig del af dansk økonomi.

Så må hr. Klaus Hækkerup undskylde: Den ene halvdel af dansk økonomi styres i måned-lange finanslovforhandlinger og diskussioner, offentlige debatter, folketingsdebatter, og hvad ved jeg, den anden halvdel af dansk økonomi styres af hans excellence finansministeren.

Uden nogen debat med nogen, uden nogen afprøvning i Folketinget, uden noget modspil kan excellencen sidde og afgøre, hvordan statens rolle skal være, for hr. Jes Lunde har jo fuldstændig ret i, at når vi kommer til Finansudvalget i slutningen af juni måned, så er der nogle af os, der formaster os til at undlade at stemme, som vi gjorde sidste gang, men ellers er det stort set valget mellem kolera eller pest: Enten stemmer man for, eller også stemmer man imod. Og stemmer man imod, bryder systemet sammen, stemmer man for, har man ingen indflydelse.

Det er det, vi forsøger at gøre oprør mod, og det skulle gerne i dag være en lidt historisk dag, hvor der blev begyndt på en ny større åbenhed omkring det i Folketinget, men det kan jeg høre at Socialdemokratiet ikke er indstillet på.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Det er jo, som hr. Duetoft var inde på, altid sjovest at sidde for den rigtige ende af revolveren.

Jeg vil høre, om det er Socialdemokratiets opfattelse, at kommunerne kan løfte alle de store opgaver, der blev nævnt, i forhold til hele ældreområdet, i forhold til børn, i forhold til det stigende antal skoleelever, inden for den 1 pct.-ramme, man tidligere har lagt op til, eller om det er sådan, at det fortsat skal ske ved, at man forringer kvaliteten både for ældre og for skolebørnene.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Klaus Hækkerup var inde på det fantastiske demokrati, der består i at få en aftale til efter-rationalisering og så i praksis at kunne stemme for eller undlade, og hvis man stemmer nej, og et flertal gjorde det, så sker det, som hr. Duetoft netop har nævnt, så ville systemet bryde sammen. Altså er det ikke henrivende?

Det, vi er interesserede i, er, hvordan vi kan etablere et system, hvor Folketingets partier, of-fentligheden, helst også i større omfang end i dag, får indsigt i og indflydelse på de forhand-linger, som føres om en så stor del af den dan-ske økonomi som den, kommunerne og amter-ne står for. Det synes jeg Socialdemokratiet i denne her debat burde give et bidrag til i stedet for bare at sige, at den ordening, vi har i dag, er god, fordi man jo efterfølgende kan komme rendende og sige, at man ikke bryder sig om det, som finansministeren har indgået aftale om.

Det er det, vi savner.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Peter Duetoft fremfører, at den ene halvdel af de offentlige udgifter prioriteres ved for-handlinger i Finansministeriet om finansloven og den anden halvdel gennem, forstod jeg, luk-kede forhandlinger mellem de kommunale organisationer og finansministeren.

Jeg kan sige, at jeg er enig i, at den ene halv-del prioriteres gennem forhandlinger omkring finansloven. Den anden halvdel prioriteres i kommuner og i amter inden for de samfunds-økonomiske rammer, der er givet. Det er dem, der ud fra de konkrete lokale forhold bestem-mer, hvordan midlerne skal anvendes. Det, der foreligger i aftalen, er alene en henstilling om, hvad vej man skal gå, og så selvfølgelig en hen-stilling, der er fulgt op, somme tider med kon-krete aftaler, f.eks. om udbygningen på IT-om-rådet i folkeskolen, konkrete aftaler, der er ind-gået mellem regeringen eller den enkelte minister og de pågældende organisationer.

Så spørger fru Pernille Falcon fra Enhedsli-sten, om jeg tror, kommunerne kan løfte opgave-erne, eller der fortsat skal være forringelser af kvaliteten. Lad mig slå fast én gang for alle, at fra 1993, hvor denne regering tiltrådte, og frem til og med indeværende budgetår har realvæk-sten i kommunernes nettodriftsudgifter været på 13,4 pct. Der er under ingen omstændighe-

der tale om nedskæringer. Der er tale om en ekspansion, som vi ikke så magen til i de fore-gående 10 år. Så kan vi ikke én gang for alle bli-ve fri for den snak om nedskæringer og få en anerkendelse af, hvad der faktisk er sket?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jamen ud over nogle konkrete aftaler, som vi altså ikke har nogen indflydelse på, er jo altså også rammerne for f.eks. skatteudskrivning – hele linjen for, hvor løs man vil gøre den kom-munale og den amtskommunale økonomi – gennemført herfra uden nogen debat i Folke-tingssalen.

Jeg vil godt spørge hr. Klaus Hækkerup, om han aldrig har været ude for i en finanslovfor-handling, at vi på nogle områder var bundet af aftaler, som er indgået med amter og kommu-ner. Det vil sige, at lige pludselig er der lagt nogle bindinger på finansloven og dermed på Folketinget, som Folketinget ikke selv har været med til at diskutere. Det er altså en underlig rundkørsel, man taler for her, og bortset fra at hr. Klaus Hækkerup selvfølgelig drømmer om, at Socialdemokratiet altid skal have finansmini-sterposten – det er jo rart at kunne styre det hele – kan jeg ikke forstå, hvad ondt der skulle være i at lade Folketinget, folkestyret, være med til at blande sig i debatten om, hvad der skal foregå.

Vi ønsker ikke at binde på arme og ben. Fi-nansministeren skal selvfølgelig have bevægel-sesfrihed. Men er der så meget at anfægte i synspunktet om, at Folketinget skal være bare lidt indblandet i det, det bliver bundet af bagefter?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er lidt pudsigt, at når det drejer sig om at løse opgaverne, er der jo nærmest ingen be-grænsninger for, hvad finansministeren har af muligheder i forhandlingerne med kommuner-ne for at være med til at løfte velfærden, men når det drejer sig om, at folketinget skal have indflydelse på forholdene, forsøger socialdemo-kratiet fuldstændig at underspille betydningen af de forhandlinger, for man kan jo bare komme bagefter, og det skal udmøntes, og vi diskuterer i fagudvalgene, osv.

Jeg vil godt spørge hr. Klaus Hækkerup: Hvad skulle der være til hinder for, at Folketin-get fik større indflydelse på de forhandlinger,

der skal køres med de kommunale myndigheder? Hvad skulle være til hinder for det, hvad skulle der være så dumt ved det, hvad skulle gøre, at vi ikke skal ændre processen?

Når man siger, det er vigtigt med meget stor fortrolighed, og at man ikke kan køre tingene i en åben proces, handler det normalt om, at man står over for en modspiller, som vil det diametralt modsatte af en selv, og så drejer det sig om selv at få så stor indflydelse på resultatet som muligt. Men det billede, man forsøger at give i forbindelse med forhandlingerne med de kommunale myndigheder, er jo, at man har et fælles mål, nemlig at få lavet et løft på nogle centrale velfærdsområder. Og hvis det er sådan – og det er et udgangspunkt, vi kan tage og føle på – ja men så er der jo ikke noget til hinder for, at man gør det i en åben proces, hvor Folketinget også har indsigt og indflydelse.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jes Lunde for en kort bemærkning, derefter hr. Klaus Hækkerup, og så kommer der et par korte bemærkninger mere.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Klaus Hækkerup har selvfølgelig ret i, at de egentlige beslutninger om mange af de her ting træffes ude i kommunerne og ude i amterne. Det er dér, man foretager den egentlige prioritering på detailniveau, det er dér, man sætter tingene i værk. Sådan er vores nærdemokrati, og sådan skal det også være.

Men hvis det nu var hele sandheden, var der jo ingen grund til, at finansministeren brugte de næste mange uger og måneder på at forhandle om kommunernes økonomi, hvis der kun var ét tal, man skulle blive enig om, nemlig bloktilskuddets størrelse. Men sådan er det jo ikke. Hver gang der indgås aftaler mellem regeringen og kommunerne, er der jo en strube af aftaler om, hvad der nu skal prioriteres i år, og hvilke lovgivningsmæssige ting kommunerne ønsker at regeringen indfører. Nogle gange har der været en tendens til, at bare regeringen har siddet og aftalt noget med kommunerne, har et flertal herinde følt sig forpligtet til ligefrem at udmønte det i lovgivning, og det er jo helt hen i vejret. Det er jo ikke demokrati.

I det hele taget er jeg lidt målløs over, at det skal være nødvendigt at stå her og argumentere for demokrati. Man skulle da synes, at det er en styreform, vi har haft i Danmark i masser af år,

og det er vi da vant til, og sådan er det. Men her er et stort område, over halvdelen af den offentlige sektor, hvor demokrati bare ikke er velkomment. Her er det en uting, og det synes jeg er svært at forklare.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Peter Duetoft siger, at regeringen fastlægger rammerne for skatteudskrivningen ved aftalen med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen. Til det vil jeg godt sige, at det svarer slet ikke til min erindring. Det, man har aftalt, er henstillinger om, at skatten holdes i ro, eller at skatten må stige så og så meget eller slet ikke må stige.

Når jeg tænker tilbage, er det vist kun sket én gang siden kommunalreformen i 1970, at man direkte har grebet ind med lovgivning over for den kommunale skatteudskrivning, og det var under den smalle Venstreregning i 1974, så vidt jeg husker. Ellers har den kommunale skattefastsættelse været fri. Det er ikke noget, der fastlægges ved forhandlingerne, men der kommer nogle henstillinger, som selvfølgelig med baggrund i de ønsker, Folketinget har om udviklingen af skattetrykket, også bliver transformeret over til kommunerne. Men det er som sagt kun henstillinger.

Der er for mig at se ikke noget ondt i, at Folketinget blander sig i debatten om, hvordan pengene skal bruges, og jeg skal love for, at det gør Folketinget også jævnlige. Jeg tror, vi har 100 forespørgselsdebatter tilbage i denne folketingssamling, og det betyder selvfølgelig, at Folketinget gennem alle disse debatter og gennem de beslutninger, der træffes, afstikker retningsslinjerne for, hvordan pengene skal bruges.

Hr. Jes Lunde spørger, om det ikke er rimeligt, at Folketinget får indflydelse på, hvordan der skal prioriteres, for det er jo ikke bare bloktilskuddets størrelse. Det er fuldkommen rigtigt, og hvis jeg hørte hr. Jes Lunde ret, stod han netop og argumenterede for, at noget af det, regeringen skulle få ind, var et mere rummeligt arbejdsmarked. Det var præcis også det, finansministeren gav tilsagn om at han ville tage ind i drøftelserne.

Den nærmere detaljerede udformning må selvfølgelig ske, når finansministeren sætter sig ned og diskuterer tingene med kommunerne og med amterne: Hvor er områderne, hvor mange kan de tage, og hvordan løser vi det? Er de in-

produktionsordninger og tilskudsordninger, vi har, korrekte, eller skal de reguleres? Det er klart. Men det udspringer jo i virkeligheden af det ønske, som de partier, regeringen indgik finanslovaftale med sidste år, har om at skabe et mere rummeligt arbejdsmarked, for nu bare at nævne et enkelt område, som Folketinget klart vil prioritere.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Så er der tre korte bemærkninger og først fru Pernille Falcon.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Jeg anfægter ikke, at det er blevet langt bedre, efter at den borgerlige regering gik af og den nuværende regering kom til. Det er ikke det, vi anfægter.

Det, som er problemet, er, at man lægger nogle meget snævre rammer for kommunerne. 1 pct.-realdriftsrammen er et kæmpestort problem i kommunerne. Når man sidder f.eks. i Hvidovre, hvor jeg kommer fra, og skal skaffe plads til yderligere 1.000 skolebørn inden for de næste par år, skaffe 50 nye plejehjemspladser og skaffe plads til mange hundrede børn i daginstitutionerne og man samtidig gokker hovedet mod 1 pct.-rammen, fordi partifællerne ude i kommunerne er så frygtelig loyale over for regeringens henstillinger, giver det altså nogle voldsomme problemer.

Så gør man nemlig det, at man forringer kvaliteten. Så fyrer man skolelærere, og det kan altså godt være, regeringen ikke kalder det en nedskæring, men man gør i hvert fald det, at man forringer kvaliteten for at få plads til flere børn. det kan godt være, man ikke kalder det en kvalitetsforringelse herinde, men det gør jeg i hvert fald.

(Kort bemærkning).

Thorkild B. Fransgaard (fri):

Hr. Klaus Hækkerup nævner, at der har været en vækst på 13 pct. i de offentlige realudgifter siden 1993. Det er meget, og jeg er helt enig i, at det er nødvendigt, at vi ser på det, og at vi får væksten dæmpet. alt skal have en balance, men der er også en grænse for, hvad der kan klares.

Vi fik en skrivelse fra kommunernes landsforening, efter at der havde været generalforsamling, og den viser, at på grund af den alderssammensætningsforskydning, der sker,

regner man med at skulle bruge 1,1 mia. kr. mere allerede i 2001. Det er altså hele det beløb, som ligger inden for den ramme, der er aftalt, som går til det, hvis det er korrekt, og det er det nok, når de skriver det.

Men en anden ting skriver man ikke noget om fra Kommunernes Landsforening. Man skriver ikke noget om indtægterne. Jeg ved ikke, om finansministeren kan sige noget om indtægterne – om det er sådan, at de store ekstraintægter, kommunerne har fået på grund af den offentlige vurdering, rent faktisk svarer til det beløb, jeg nævnte før. Jeg vil gerne spørge, om det er noget i den retning, for sådan har jeg næsten forstået det.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Peter Duetoft for en kort bemærkning, og det er korte bemærkninger til den socialdemokratiske ordfører.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Hr. Klaus Hækkerup brugte ordret den bemærkning, at kommunerne retter sig efter det skatteniveau, som Folketinget ønsker. Hvor i alverden ved hr. Klaus Hækkerup det fra? Det ved hr. Klaus Hækkerup ikke en dyt om, for Folketinget har jo aldrig diskuteret det – netop fordi vi ikke må få lov til at diskutere på forhånd, hvor langt finansministeren skal gå. Det var da i hvert fald en fortalelse, der var til at tage og føle på.

Så vil jeg godt spørge hr. Klaus Hækkerup: Hvad vil der ske, hvis kommunerne og amterne siger: Det er da meget udmærket, fint nok, det er da meget hyggeligt at sidde og snakke med finansministeren, men i øvrigt blæser vi højt og flot på skatteniveauet; vi udskriver den skat, vi vil. Så kan man kalde det henstillinger og opfordringer fra nu af til dommedag, men jeg er ret sikker på, at der vil ske noget, og at finansministeren vil reagere i den situation.

Nu er vi så heldige, at kommuner og amter stort set lever op til det, der er aftalt, men det er altså noget, der er aftalt, uden at Folketinget har fået lov til at fremsætte det ønske, som hr. Klaus Hækkerup lige før sagde at Folketinget havde. Det er sådan, det hænger sammen. Lad være med at kalde frivilligt, for så frivilligt er det jo ikke. Reaktionen ville være der med det samme, hvis amter og kommuner bare kørte derudad.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning, og så får hr. Klaus Hækkerup lidt ekstra tid til at svare, fordi der kommer fire korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Klaus Hækkerup har altså forholdt sig meget lidt til det spørgsmål, som er rejst af flere, nemlig: Hvilke argumenter, der er for, at Folketinget ikke kunne inddrages yderligere i forbedelsen og udmøntningen af de aftaler, man indgår med de kommunale myndigheder? Der kom en masse snak om, at vi jo har debatter herinde, og hr. Hækkerup nævnte, at vi har 100 forespørgselsdebatter tilbage. Det må vist være både lov- og beslutningsforslag og forespørgsler, for ellers tror jeg nok, at Folketingets Præsidium må reagere ret kraftigt.

Men meningen må jo så være, at vi i løbet af juni måned, når forhandlingerne virkelig tager til, skulle have forespørgselsdebatter cirka hver anden dag herinde, så vi kunne forholde os til tingene – altså at Folketinget bliver holdt inde i juni måned og diskuterer de forhandlinger. Hvis det er det, Socialdemokratiet vil henvise til med Folketinget som et sted, hvor der er åbenhed omkring tingene, må det jo blive konsekvensen, for ellers er der jo slet ikke noget bud.

Derfor må jeg altså igen spørge hr.

Hækkerup: Er der nogen bud på, hvordan Folketinget kan inddrages bedre? Og hvis ikke, hvorfor er det så alarmerende, at vi beder om at blive inddraget yderligere og få en mere åben proces omkring de forhandlinger?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Fru Pernille Falcon giver udtryk for, at hun finder, at rammen på 1. pct. er for snæver, og det kan man jo altid diskutere. Nu har der jo været en meget, meget kraftig vækst, og som finansministeren sagde, er vi f.eks. tæt på at være i den situation, at vi snart kan opfylde målsætningen om en pasningsgaranti. Der er ganske mange kommuner, der har nået det. Men hvis vi skal afdrage den alt, alt for store statsgæld, der især blev opbygget i den borgerlige regerings tid – over 700 mia. kr. brutto i dag – er det nødvendigt, at vi fastholder skattetrykket, men sikrer os, at det offentlige udgiftsniveau ikke stiger, så der bliver et økonomisk spillerum tilbage, vi kan bruge til at afdrage gælden med.

Så nævnte fru Pernille Falcon specielt spørgsmålet om folkeskolen, og her vil jeg godt sige, at også efter min vurdering er folkeskolen et af de områder, der kræver øgede udgifter i de kommende år. På landsplan står vi over for en gennemsnitlig vækst på 4,6 pct. i elevtallet, men det ser jo vidt, vidt, vidt forskelligt ud fra kommune til kommune. Nogle kommuner har en meget lille eller næsten ingen vækst, andre har en ganske betydelig vækst, og nogle af dem, der ikke har nogen vækst i elevtallet i folkeskolen, har måske en vækst i antallet af ældre og har brug for at gøre en særlig indsats dér, og så er det klart, at det er dér, der skal gøres noget.

Lad mig også sige, at da vi oplevede, at elevtallet faldt i folkeskolen, faldt udgifterne jo ikke tilsvarende. I dag er vi nede på at have en gennemsnitlig klassekvotient på 18,7, og det synes at angive, at en del af stigningen i elevtallet også kan opuges i en øget klassekvotient.

Men jeg siger udtrykkeligt også, at der er ganske mange områder, specielt den nye folkeskolelovs om indretningen af undervisningslokalerne, der vil stille krav.

Hr. Thorkild B. Fransgaard henviste til skriveisen fra KL. Jeg har også læst den, og jeg er enig i, at det er det, der står, og det er jo også det, KL skal argumentere med. Det er jo præcis derfor, der skal forhandles, når KL bare bevidstløst laver en fremskrivning og siger, at flere elever giver flere udgifter. Men som jeg sagde før: Da vi fik færre elever, faldt udgifterne ikke tilsvarende, og derfor må det vel også forventes, at selv om vi får flere elever, stiger udgifterne ikke helt tilsvarende. Det er det, der skal foregå en nærmere drøftelse om og en detaljeret vurdering af mellem regeringen og de kommunale organisationer.

Indtægterne fra den offentlige vurdering nævnte hr. Thorkild B. Fransgaard også. Regeringen har jo en målsætning om at holde det kommunale skattetryk i ave, og det sker på den måde, at man gør op: Hvad var udgifterne sidste år, og hvilke nye opgaver har Folketinget besluttet at kommunerne skal tage sig af? Hvad bliver udgifterne til dem, og hvordan ser indtægterne ud? Hvis der så er en manko, bliver den manko dækket over bloktilskuddet. På den måde prøver vi at holde udgifterne i ro, og på den måde tager vi også de forventede øgede indtægter, kommunerne får, når vi regulerer forholdene.

Hr. Peter Duetoft spørger, hvad vi ved om, hvilket skattetryk Folketinget ønsker. Det ved

vi vel faktisk ud fra de drøftelser, vi har om finansloven og fra selve vedtagelsen af finansloven inklusive de bloktilskud, vi giver til kommunerne.

Det, der har været enighed om i dette Folketing, er, at vi skal undgå – og det er jo også den måde, vi regulerer på – at den offentlige gældsopbygning sker i kommunerne og i amterne. Den skal ske i staten. Det er i virkeligheden den måde, vi har reguleret på siden 1970 og måske også længere tilbage. Reguleringen af skatetrykket styres reelt fra Folketingets side i forbindelse med de to ting.

Thor Pedersen (V):

Nu blev der sagt heroppefra før, at vi ikke måtte diskutere i Folketinget om kommunerne, hvad vi kunne forlange og ikke kunne forlange, men jeg vil altså bryde det princip, for jeg havde faktisk tænkt mig at kunne diskutere frit her i dag, hvad Venstre mener, man kan gøre eller ikke kan gøre, og derfor er det afgørende for mig at kunne fastslå allerede her, at vi ikke har noget ønske om på nogen måde at fastlåse regeringens forhandlingsposition over for det kommunale selvstyre i de kommuneøkonomiske forhandlinger, der forestår her i foråret.

Vi har i Danmark en lang tradition for, at den til enhver tid siddende regering har frihed til at forhandle aftaler med de kommunale parter. Der er jo tale om forhandlinger over tid, og regeringen må vurdere, om der er parlamentarisk dækning for de synspunkter, regeringen fremfører.

Så er der to muligheder. Den ene er, at der indgås en aftale, som det er frivilligt for kommunen at følge, eller også er der i aftalen elementer, der kræver lovgivning. Hvis der kræves lovgivning, kan det godt være, at der ikke længere er frihed for kommunen til at forfølge synspunktet eller lade være. Så er det noget, den lovgivende forsamling har fastlagt, og sådan er det nu engang.

Folketinget kan lovgive om alt, men vi skal bare huske, at vi er lovgivere. Vi er ikke den udøvende magt. Det er – og det må jeg så beklage – den nuværende regering, der er den udøvende magt, men sådan er rollefordelingen, og sådan har rollefordelingen jo også været forudsat i den danske grundlov.

Derfor må jeg også sige med det samme om det forslag til vedtagelse, som SF har fremsat, at det kan vi af principielle grunde ikke støtte. Vi vil forholde os til de aktstykker, der kommer i

Finansudvalget, eller til de lovforslag, som kommer, men vi føler os ikke tvunget til at støtte et aktstykke i Finansudvalget, og vi føler os ikke tvunget til at støtte et lovforslag, som er fremsat af regeringen, før vi har set, hvad det indeholder. Det vil også sige, at vi har ret til at stemme imod, og det har vel i virkeligheden hvert eneste parti i Folketinget.

Så jeg vil blot her nævne nogle synspunkter, vi har, og som vi gerne så at regeringen inddrog i forhandlingerne med de kommunale parter:

Vi har i Venstre respekt for det kommunale selvstyre af ideale grunde. Vi ønsker, at flest mulige opgaver skal løses så tæt på borgerne som muligt, og at kommunerne har frihed til forskellighed. Derfor ønsker vi et opgør med puljetyranniet, som fremmer kassetænkning og i bund og grund dækker over statsdirigering og centralisme. Der er her et stort arbejdsområde at rydde op i for den nylig tiltrådte indenrigsminister.

Også på planområdet hersker der en uacceptabel centralisme, og miljøministeren har efterhånden sat det kommunale selvstyre ud af kraft. I Venstre ønsker vi, at langt mere overlades til beslutning i kommuner og amter. Det gælder f.eks. planlægning i det åbne land, udlægning af erhvervsarealer, byggemuligheder m.v. Men det betyder ikke, at vi i Venstre ønsker, at alle opgaver skal afgøres af by- eller amtsråd. Det er mindst lige så vigtigt at flytte opgaver fra by- og amtsråd ud til den enkelte borger. Den enkelte borger skal bestemme meget mere selv. Vi ønsker folkestyre, hvor den enkelte ikke undertrykkes af fagpolitiske mastodonter eller politiske fordomme.

Hvad er solidaritet, og hvad er social forståelse? Hvad er f.eks. det solidariske i folkepensionen? Det er pengene og det, at den enkelte pensionist selv får lov til at maksimere nyten af pengene ved egne dispositioner. Der er vel ingen, der kunne forestille sig, at politikerne skulle blande sig i, hvordan den enkelte pensionist bruger sin folkepension?

Men hvorfor er det så svært at forstå, at det solidariske i tilbud om hospitalsbehandling er, at man beslutter at bevilge ressourcen til behandling? Der er intet solidarisk i at tvinge borgeren til behandling på et bestemt hospital, hvis den enkelte borger ønsker at modtage behandlingen et andet sted. Det er jo patientens ve og vel, det drejer sig om. Derfor bør pengene for den bevilgede behandling selvfølgelig følge patienten i patientens valg af behandlingssted, og

sådan bør det gælde på alle områder, også ældreområdet: et frit valg af plejehjem og et frit valg af hjemmehjælp, og tilsvarende, når det gælder løsningen af opgaven med børnepassning.

For hvad betyder et friere valg? Det betyder konkurrence, og konkurrence medfører mere for pengene og bedre kvalitet. Konkurrence er jo, at nogle kan vise, at tingene kan gøres anderledes. Det var f.eks. konkurrence, der gjorde, at en almindelig arbejder i Vesttyskland kørte rundt i en high-tech BMW på samme tidspunkt, som en østtysk arbejder kørte rundt i en Trabant med plæneklippermotor.

Konkurrence sikrer, at de dygtigste får lov til at levere ydelsen, og det betyder, at ressourcerne går derhen, hvor man er dygtigst, altså at den samlede velfærd vokser. Det gælder på alle områder, hvor det offentlige vil sikre ydelser til borgerne. Skal vi optimere det danske velfærdssystem, skal vi indføre konkurrence i udbudet af offentligt finansierede ydelser.

Konkurrence betyder udbud, og det vil sige, at der spørges til prisen på de ønskede ydelser. Det vil kunne frigøre op mod 30 mia. kr. om året på det offentlige område, heraf mere end 20 mia. kr. alene i kommuner og amter. Det vurderer Udliciteringsrådets, formand Allan Andersen, og der er vel at mærke tale om milliarder, som vi i dag reelt ikke får noget for.

Til ægte folkestyre hører ikke alene retten til at stemme ved valg, men især retten til at stemme med fødderne i dagligdagen og dermed retten til at vælge andre løsninger end dem, de folkevalgte har besluttet på ens vegne.

Et udgiftspres hænger som tunge skyer over det kommunale selvstyre, selv om vi har verdensrekord i skatter og afgifter, og derfor skal skatter og afgifter ikke øges. Det skal derimod effektivitet og kvalitet, for opgaven er at sikre en bedre service for færre penge.

Kravet i de nærmeste år er derfor ikke alene at indføre kvalitetsstandard og kvalitetsmål. Vi skal bort fra det dogme, der hedder, at kvalitet her i Danmark måles efter udgiftsniveauet på et givet område. Vi skal i stedet måle kvaliteten i det, der præsteres, og det, man tilbyder den enkelte borger. Vi skal gøre op med fordomme om, hvem der kan gøre tingene bedst, og altid være villige til at lade det komme an på en prøve.

Det ønsker vi i Venstre, og det bør blive resultatet af de kommende forhandlinger om kommuneøkonomien for 2001.

Gitte Seeberg (KF):

Den kommunale økonomi er som bekendt styret af en aftale mellem KL og regeringen og de øvrige parter, og det er netop en aftale. I ordet aftale ligger, at der er tale om medvirken og dialog og også et element af frivillighed, og det betyder, at det er regeringen og alene regeringen, der har ansvaret for de kommunale forhandlinger.

Det Konservative Folkeparti har altid respekteret kommuneaftalerne. Vi har været mere eller mindre enige i indholdet, men når der er opnået enighed mellem parterne, finder vi, at aftalerne som et helt klart udgangspunkt skal respekteres.

Temaerne for forhandlingerne fastsættes af parterne selv, men det betyder ikke, at vi er ligeglade med, hvordan aftalen ender med at blive. En række områder, f.eks. ældreområdet, så vi f.eks. gerne opprioriteret. Der er mange steder for lange ventelister til ældreboliger og plejehjem, og mange steder halter kommunerne også bagud med vedligeholdelsesarbejder på skoler, kloakker, offentlige institutioner og andet. Men det er jo netop det, som det kommunale selvstyre går ud på: retten til at prioritere de enkelte områder ud fra de lovgivningsmæssige rammer, som vi her i Folketinget har udstukket.

I Det Konservative Folkeparti afventer vi med spænding, hvad regeringens initiativ med folkehøringer skal føre til. Regeringen har i oplægget til høringerne især koncentreret sig om de såkaldt bløde områder, hvor det er kommuner og amter, der står for finansieringen. Det kunne være spændende at høre, hvad høringerne skal føre til, og om de forslag, som man må forvente vil komme om mere service, eventuelt vil blive imødekommet, og hvordan de i givet fald skal finansieres. Får projektet nogen indvirkning på de kommende forhandlinger?

Ved finanslovaftalen for indeværende år er der lagt op til store ændringer, hvad angår førtidspension, revalidering og problemstillingen omkring det rummelige arbejdsmarked. Disse sager vil kræve kommunernes medvirken for at få opgaverne løst optimalt, og da dette særlige emne relaterer sig til de indgåede aftaler med en række parter, herunder Det Konservative Folkeparti, går jeg på forhånd ud fra, at partierne inddrages, såfremt der under forhandlingerne skal ske noget på lige præcis det område, som er udmøntningen af vores aftale. Vi ønsker

nemlig medindflydelse på udmøntningen, og det beder jeg blot ministrene bekræfte.

I Det Konservative Folkeparti er vi i øvrigt af den opfattelse, at det er klogest at videreføre linjen fra sidste år om stramme økonomiske aftaler for såvel det amtslige som det kommunale område, sådan som der også er lagt op til i fler-årsaftalen. Det er ganske enkelt nødvendigt at holde skatten og det offentlige forbrug i ro. Det har kommunerne selvfølgelig som aftalepartnere ansvaret for på de områder, hvor det er aftalt, eller helt overordnet, men regeringen har selvfølgelig også et ansvar. Det nytter ikke, at regeringen kommer med nye løfter til befolkningen på kommunernes vegne, uden at der følger penge med.

Jeg går også ud fra – og vil i hvert fald gerne høre om det – at det aftalte loft over grundskyldpromillen på 8, som blev aftalt forrige år som gældende for indeværende og sidste år, også i de kommende år vil være gældende, og at der i forbindelse med de forhandlinger, som nu skal til at foregå, også vil blive taget højde for dette.

Det er et konservativt ønske, at der sættes yderligere fart på udbud og udlicitering, selv om mange kommuner er blevet bedre til det. Men det kan gøres meget bedre, og vi har en række konkrete forslag, hvorefter kommuner kan præmieres, når der sættes fart på. De forslag er regeringen naturligvis velkommen til at benytte.

Tiden er i det hele taget også kommet til at se på en række forhold, der berører den kommunale verden, men det er ikke noget, der skal diskuteres her i dag. Det gælder udligningsordninger, bloktilskud og ikke mindst puljejunglen. Den sidste har vi alle et ansvar for, og det vedkender vi os, men det ville måske være hensigtsmæssigt, om vi snart så på, om der måske ikke burde overlades noget mere til kommunerne selv.

Det er også vores ønske, at lovgivning, der helt overordnet og generelt er til hinder for et frit valg, ændres. Det Konservative Folkeparti deltager gerne i forsøget på at finde nye veje i den kommunale verden, men prioriteringen inden for den givne ramme er kommunernes og ansvaret for den givne ramme regeringens.

Afslutningsvis kan jeg sige, at Det Konservative Folkeparti ikke kan støtte det forslag til vedtagelse, som Socialistisk Folkeparti har fremsat. Som det er fremgået af min ordførerta-

le, er vi af den opfattelse, at regeringen skal have frie hænder til at indgå i forhandlingerne.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Allerførst tak til både finansministeren og indenrigsministeren for de redegørelser – for indenrigsministerens vedkommende dog en meget kort redegørelse – vi har fået her i dag.

Det spørgsmål, som står tilbage, efter at vi har hørt regeringens bud på de kommende forhandlinger, er med store typer: Hvad vil regeringen? Hovedparten af det indlæg, vi hørte fra finansministeren, gik ud på at opremse de fortræffeligheder, der efter egen overbevisning er indført siden 1993.

Der kom meget lidt om, hvad regeringens udgangspunkt er for de forhandlinger, der skal være med de kommunale myndigheder, og det øger jo behovet for, at vi tager en diskussion om den ene del af det, der bør være et diskussions-tema ved sådan en forespørgselsdebat som den, vi har her i dag, nemlig hvordan de her forhandlinger i det hele taget foregår, og hvordan de bør foregå.

Som det allerede er fremgået af de korte bemærkninger, jeg tog til den socialdemokratiske ordfører, er det Dansk Folkepartis holdning, at der bør være en større åbenhed omkring forhandlingerne med de kommunale parter, og at Folketingets partier, herunder faktisk Folketinget, bør inddrages i videre omfang, end Folketinget bliver i dag. Det, vi ser i dag, er de lukkede døres politik. Det har vi også diskuteret i forbindelse med finanslovsdrøftelserne, men de kommer jo i endnu højere grad til udtryk i forbindelse med forhandlingerne med de kommunale myndigheder. Vi ser som regel nogle svejgede mænd, der kommer ud af nogle forhandlingslokaler og prøver at betone det ene eller det andet, og lige pludselig får vi så et resultat, som efterfølgende kommer i Folketingets Finansudvalg, som vi kan nikke til, vi kan undlade at stemme til, eller vi kan stemme nej til, og så bryder systemet sammen, som det har været sagt et par gange heroppefra i dag.

Vi mener, at Folketingets indflydelse markant skal styrkes, og vi savner nogle bud på, hvordan det kan ske. Der er jo flere modeller. Finansudvalget kunne jo sagtens spille en mere aktiv rolle i forbindelse med kommuneforhandlingerne, end det sker i dag. Vi savner regeringens bud på det.

Vi synes egentlig ikke, det er overraskende, at finansministeren og Venstres ordfører har det

udgangspunkt, de nu engang har. De håber jo begge henholdsvis at blive siddende på den samme post eller at få den, og det er klart, at når man sidder ved bordet, jamen så har man måske ikke det samme udgangspunkt for at få ændret reglerne, som vi, der ikke sidder ved bordet, selvfølgelig har som udgangspunkt.

I forhold til det indholdsmæssige i forhandlingerne skal der ikke være tvivl om, at Dansk Folkeparti ønsker, at der bliver sat skub i ældreområdet specielt i forbindelse med forhandlingerne. Vi tænker et års tid tilbage, tænker på, i hvor høj grad regeringsrepræsentanter og folk derfra havde det udgangspunkt, at de ældre jo har det meget godt. Det går jo fint, der er ikke de store problemer. Og ældrebyrden er tværtimod voksende. Nu må vi også hellere passe på udgifterne på det område.

Så her i foråret holder regeringen dialogmøder med vælgerne for at finde ud af, hvad vælgerne mon mener, og nu er det ved at gå op for regeringen, at der vist er nogle problemer på ældreområdet, troede vi forud for debatten i dag. Hvad er så finansministerens svar på ældreproblematikken i forhold til forhandlingerne? Ja, det er, at nu skal vi ikke lade de her enkeltsager overskygge helhedsbilledet, nemlig at det jo går godt på ældreområdet. Det går jo faktisk godt, vi har jo ikke de store problemer. Det er nogle enkeltsager, der påvirker helhedsindtrykket.

Det var skuffende. Hvis ikke regeringen for alvor vil tage de ældres problemer alvorligt og tage dem med ind i de her forhandlinger og være med til at give området et løft, så synes vi i Dansk Folkeparti, at regeringen forpasser en enestående chance for ellers at lade handling følge de ord, som er kommet i en lind strøm fra regeringen her i foråret.

Et andet område, der jo stort set ikke var noget som helst om i de redegørelser, vi fik, var udlændingeområdet. Kommunerne har i forbindelse med integrationsloven fået et hovedansvar for at integrere udlændinge, og der er jo stort set ikke et byrådsmøde, ikke et kommunalbestyrelsesmøde noget som helst sted i det her land, uden at udlændingepolitikken er på dagsordenen, integrationspolitikken er på dagsordenen. Det er noget, der selvfølgelig berører de kommunale parter utrolig meget, og alligevel fik det næsten ikke et ord med på vejen. Det synes vi det bør have.

Indenrigsministeren nævnte, at en tredjedel af kontanthjælpsmodtagerne er udlændinge. Vi

synes, at det bør betyde, at vi får et samlet overblik i forbindelse med eller forud for forhandlingerne med de kommunale parter over, hvad udgifterne nu egentlig er steget til på det her område. Alt andet end sådan et overblik vil være udgangspunktet for fortsat at tro, at regeringen ikke ønsker, at vi får det økonomiske overblik. Så kan vi selv prøve at få det, og så kan vi efterfølgende blive skudt i skoene, at det er politisk bestillingsarbejde, at det ikke er godt nok, og at vi ikke har forudsætningerne for at lave de forskellige beregninger. Det er derfor, vi siger, jamen så lad os da også få et overblik over det område, ligesom der kommer så mange andre økonomiske oversigter og rapporter.

Der har været nævnt lidt om et par målområder eller nøgleområder. Jeg skal lige sige i forbindelse med sale and lease back, at det da godt kan være, det er en finurlig metode, det kan da også godt være, at der er lidt spekulation i det, men vi skal også holde fast i, hvad det i virkeligheden er, nemlig et forsøg på at realisere en værdi, kommunen allerede har.

Med hensyn til kommunesammenlægninger, som også blev berørt i indenrigsministerens redegørelse, vil jeg sige, at i Dansk Folkeparti har vi den klare overbevisning, at kommunesammenlægninger kun må ske på lokalt initiativ, via lokale folkeafstemninger, som vi eksempelvis så på Langeland, hvor man altså afviste en kommunesammenlægning. Der lå lidt i det, indenrigsministeren kom med, at nu må vi også gøre op, at det nok er for dyrt at bo i små kommuner, altså få sat skub i tanken om kommunesammenlægning, og det vender vi os imod. Vi tror i det hele taget ikke på, at store kommuner nødvendigvis er de billigste, men det er jo en diskussion for sig, som vi eventuelt vil kunne komme tilbage til.

Det forslag til vedtagelse, der er fremsat af SF, skal jeg sige, at Dansk Folkeparti vil støtte. Vi kan have lidt forskellige tolkninger af nogle ting i det og behovet for det ene frem for det andet, men hovedessensen i det forslag er jo ganske, ganske fornuftig, og det er da i det mindste et forsøg på at give regeringen nogle ideer til, hvad regeringen bør arbejde med i forbindelse med forhandlingerne med de kommunale parter.

Peter Duetoft (CD):

Vi håber i CD på, at dagen i dag er starten på en historisk udvikling, der gør, at vores folkestyres behandling af kommunal- og amtspolitiske

spørgsmål her i Folketinget ændres, at vi i dag får sat gang i en ny procedure, der gør, at Folketinget kan blive involveret i diskussionen om så stor en del af den danske økonomi, som amters og kommuners økonomi er.

Vi ved godt, vi ikke kommer langt nok i år. Vi ved godt, det er første gang, vi tager en sådan diskussion, og selvfølgelig skal vi finde vores form også i forhold til en eventuel vedtagelse. Derfor kan jeg allerede nu sige, at vi af den grund ikke stemmer for vedtagelsen fra SF, men det er ikke på grund af indholdet. Det er alene, fordi vi gerne vil finde en form, for i år vil vi lægge op til, at denne debat bliver efterfulgt af et samråd i Folketingets Finansudvalg, hvor vi kan lægge de snævrere prioriteringer for det, vi mener, finansministeren skal forhandle med amter og kommuner.

Det betyder altså, at vi tager generaldebatten her, og at vi derefter i Folketingets Finansudvalg prøver at stramme mere til. Det vil være en fordel for forhandlingsklimaet, fordi man selvfølgelig ikke ud af debatten her skal give amter og kommuner en speciel fordel i forhandlingerne over for finansministeren, og så vender vi selvfølgelig tilbage til behandlingen af det endelige aktstykke i juni.

Men jeg skal da ikke lægge skjul på, at det er mit håb, at vi på et tidspunkt når dertil, at Finansudvalget nærmest giver et mandat til finansministeren i stil med det, Europaudvalget giver til andre ministre, at ministeren simpelt hen går til forhandlingerne med amter og kommuner med en viden om, hvor der ligger et flertal, og hvad man kan få igennem. Det er vi godt klar over, vi ikke kan komme igennem med i år, men vi kan sætte en proces i gang, der forhåbentlig ender der, og jeg synes, de positive meldinger, der har været fra flere partier i den sammenhæng, lover godt.

Det er selvfølgelig betegnende, at de positive meldinger i høj grad kommer fra partier, der måske ikke har ambitioner om at få finansministerposten, mens de, der drømmer om den eller har den, ikke kan lide dette princip.

Men fordi dette altså er starten og for ikke at starte helt firkantet, så agter vi at stemme imod vedtagelsen, men alene af den grund, at vi på længere sigt ønsker det andet system, og det kan måske allerede være næste år.

Så er det klart, at borgernes forventninger til det offentlige system i meget, meget høj grad ligger i kommunerne, og derfor er det vores opfattelse, at man er nødt til at lytte efter de krav,

der er i befolkningen om en bedre folkeskole, om en bedre ældrepleje, om et rummeligt arbejdsmarked. Det er ting, der skal løses i amter og kommuner, og det håber vi så at regeringen skubber med på, men det får vi jo så diskuteret videre i et samråd i Finansudvalget. De fysiske rammer er jo rædselsfulde, ikke mindst på folkeskoleområdet, og på amternes område er der jo et voldsomt pres på sygehusene.

Det er en uvane, at staten giver penge for at få amter og kommuner til at gøre ting, som de i virkeligheden har en forpligtelse til over for deres egne borgere. Jeg tænker ikke mindst her på psykiatrien, hvor det er fint nok, at vi har givet penge, og jeg har støttet det og rost det, men det er altså noget underligt noget, at der er grupper af borgere i det danske samfund, der alligevel ikke er helt borgere, fordi amter og kommuner ikke selv gør, hvad de egentlig burde gøre, og så kommer staten rendende med en pose penge.

Den diskussion vil jeg hellere have vendt til, at man faktisk i amter og kommuner fik mulighed for selv at løse problemerne, og det kunne man selvfølgelig gøre ved at give dem en lidt større mulighed for at udskrive skat. Jeg synes, det er noget underligt noget at tale om kommunalt selvstyre og så derefter snævre det så meget ind, at hvis man lokalt et sted ville ønske flere penge brugt i det offentlige, har man ingen mulighed for det; også nogle bedre lånerammer f.eks. til skolerenovering og kloakker er på vores ønskeseddel.

Det er lidt pinligt, synes jeg, at amter og kommuner så ofte bruger os som undskyldning for ikke at gøre noget, som de i virkeligheden burde være forpligtet til over for deres egne borgere.

Vi er også på et tidspunkt nødt til at diskutere spørgsmålet om en højere grad af øremærkning af statens penge. Jeg synes i al fald, det er underligt som valgt til Folketinget at være med til at skrabe penge ind på en finanslov og derefter opleve, at når vi sender dem ud i amter og kommuner, bliver de ikke altid brugt til det, der var hensigten. Vi har jo altså også det problem over for skatteyderne, at vi skal vide og vi skal forklare, hvad vi skraber penge ind til her.

Puljer bør man vel også på et tidspunkt diskutere. Er det særlig smart at blive ved at opbygge systemet sådan, at staten giver penge i en periode til et eller andet projekt, hvor meningen jo så var, at det projekt i virkeligheden skulle

køre videre, men når der så er gået et par år eller tre og staten holder op med at betale, så siger amterne og kommunerne, specielt kommunerne, at ja, nu har staten betalt, nu lader vi i øvrigt så være med at fortsætte? Det handler i meget høj grad om de udsatte grupper, der kommer i den situation, at de får et tilbud, som pludselig er væk, fordi der er den her diskussion mellem amt og kommune.

Vi anbefaler altså en dobbelt strategi: Lidt mere frihed decentralt og så til gengæld skal vi vide herinde, hvad det er, vi giver penge ud til, når det er bloktilskud. Så en stramning dér, men generelt håber vi på en ændring af systemet. Vi ønsker altså, at både Folketingssalen og Finansudvalget bliver meget mere centralt placeret i det her, og at man på et tidspunkt ender der, hvor finansministeren nok har handlefrihed, men også på forhånd ved, hvad ønskerne er hos et flertal her i Folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Peter Duetoft nævner, at det er vigtigt, at Folketinget bliver involveret i det store udgiftsområde, som den kommunale sektor udgør. Så vil jeg egentlig godt spørge: Hvordan forestiller hr. Peter Duetoft sig, det skal ske?

Hvis vi nu tager det aller-, allerstørste kommunale udgiftsområde, så er det lønområdet: Er det hr. Peter Duetofts forestilling, at vi i Finansudvalget skal sidde og bestemme de overenskomster og lønstigninger, Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen må indgå? Er det lige pludselig vores ansvar at sikre overenskomsterne? Hvad med de mange love, regler og vedtagelser, Folketinget har afgjort, som normerer udgiftsområderne, fastlægger udgiftsområderne i kommunerne? Er det noget, vi skal sidde og drøfte i Finansudvalget og sige til kommunerne, at det mente Folketinget måske nok ikke helt så stramt, som det havde besluttet det?

Hvad med de aftaler, regeringen har indgået støttet af et flertal i Folketinget, f.eks. Vandmiljøplanen og de store udgifter, den medfører også for kommunerne til rensning af spildevand? Er det noget, vi skal sidde i Finansudvalget og sige, at den aftale underkender vi, og så gå ned i vores respektive folketingsgrupper og tage et slagsmål med dem, der har tiltrådt den på det område eller på andre områder, psykiatri, sygehuse, socialhjælp? Hvad er det for nogle

forestillinger, hr. Peter Duetoft gør sig om, hvad vi skal sidde og bestemme i Finansudvalget?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg føler det nødvendigt at sige til hr. Peter Duetoft, at det fremstod, som om det var noget, man havde besluttet i Finansudvalget allerede nu, at man skulle lave en toleddet struktur, hvor Finansudvalget skulle være endnu mere magtfuldkomment end i dag og ligefrem have retten til at give en regering mandat til det, den skulle forhandle om.

Jeg må sige, at det ikke er et synspunkt, vi kan støtte, og det er en meget stor historisk fejl at slutte fra, at en regering i mindretal er nødt til at sikre sig et flertal, før den forhandler i EU, og så til, at en regering, som udøver en magt i Danmark, skal operere i Finansudvalget med det, der hedder et mandat.

En regering står til ansvar for det, den forelægger Folketinget og Finansudvalget efter endt forhandling, og der må den da have modet til at sige ja eller nej eller at lade være at blande sig, hvis den mener, det er et for broget billede, der tegner sig. Vi har i Venstre ikke noget ønske om, at Finansudvalget skal tiltage sig en større magt og om en mere synlig demokratisk – eller for lukkede døre demokratisk – proces end det, vi ser i dag.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne over for hr. Thor Pedersen bekræfte, at selvfølgelig har Finansudvalget ikke vedtaget det. Det sagde jeg heller ikke, jeg sagde, det var vores ønske, det skulle være sådan.

Heldigvis er det sådan i det danske folkestyre, at ét parti eller ét medlem kan stille en forespørgsel. Det har alle partier så gjort i dag. Det er heldigvis da også sådan, at i Finansudvalget kan man indkalde til samråd. Det kan jeg f.eks. gøre, og det agter jeg at gøre for at få den diskussion, og så kan partierne jo overveje, om de vil deltage i den eller ej.

Jeg køber slet ikke hr. Thor Pedersens argumentation om, at det her er noget med den udøvende magt. Den forhandling, der er med kommuner og amter, har ikke et suk at gøre med den udøvende magt.

Sandheden er, at når vi i finanslovforhandlingerne prøver at få lagt bare nogle guidelines ind for forhandlingerne her, så siger man: Nej, det skal vi ikke diskutere, og det vil sige, at vi

ikke engang under finanslovforhandlingerne kan få en diskussion om den samlede økonomi i Danmark. Det er i hvert fald ikke lykkedes indtil nu; det kan være, det kan lykkes for fremtiden.

Det, vi efterlyser, er, at alt det, alle andre render rundt og snakker om, at der skal være en stor balance og alt det her, kommer til debat et eller andet sted i det politiske system, og dér er det helt logisk, at det er Finansudvalget, som har en ganske central rolle i det. Men jeg kan sige til hr. Thor Pedersen, at jeg har ikke taget Venstre til indtægt for, at det mener, det skal være sådan. Det drømmer jo også om mange ting.

Så vil jeg godt sige til hr. Klaus Hækkerup, at selvfølgelig skal man da ikke sidde og tage stilling. Det, jeg beder om, er, at der er mere frihed i kommunerne til at udskrive nogle skatter; det, jeg beder om, er, at man ikke igen og igen fra statens side siger, at her er vi låst. Jeg kan ikke forstå, at man kan have et kommunalt selvstyre, hvor man så siger til folk, at de har et kommunalt selvstyre, men i øvrigt skal vi nok bestemme, hvor mange penge de kan give ud.

Jeg er overbevist om, at de lokale politikere ikke bare rutter med pengene. Jeg er overbevist om, at det ikke giver nogen stor popularitet at sætte skatten op. Men jeg fatter ikke, hvis en kommune har specielle problemer med plejehjem, med veje, med psykiatrien, eller hvad ved jeg, at den så ikke skulle have lov til at indkræve nogle flere skattepenge i en periode. Det var det signal, vi meget gerne ville sende.

De aftaler, vi laver herinde, som så er lovgivning, ja, det er logisk, må vi selvfølgelig så også være med til at skaffe finansieringen til. Det gør vi også gennem bloktilskuddet, og det ønsker jeg så mere øremærket, i stedet for at pengene bliver brugt til andet end det, vi faktisk udskriver dem til.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg har sandelig ikke den mening, at der ikke er mulighed for fri debat. Der vil være fri debat i Folketingssalen, fri debat i Finansudvalget; vi kan holde alle de samråd, som medlemmerne ønsker, som hvert enkelt medlem selv ønsker, og vi er jo i virkeligheden meget hjælpsomme over for hinanden i Finansudvalget, ikke med hensyn til at stemme, men altid til at sikre, at blot et medlem ønsker, at noget oplyses, så har udvalget kollektivt det samme ønske.

Men det var hr. Peter Duetoft, der sagde, at man skulle have et toleddet system, hvor man ligesom gav mandat til regeringen i forhandlingerne. Jeg vil godt sige, at der står vi af. Vi mener ikke, at et Finansudvalg forud for nogle forhandlinger skal give regeringen et mandat. Regeringen har det ansvar som udøvende magt at forhandle på regeringens vegne. Så inddrages Folketinget i ansvarsdelen, når det forelægges enten ved aktstykke eller som lovforslag i Folketingssalen, og sådan bør det være også efter grundloven.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Peter Duetoft gav udtryk for, at der skulle være mere frihed i kommunerne til at udskrive nogle skatter. Nu ved jeg ikke, om man kan gradbøje frihed, men lad nu det ligge.

Jeg står her med den aftale, der blev indgået den 16. juni 1998 mellem regeringen og KL. I den står der, at KL og regering er enige om, at udskrivningsprocenten for indkomstskat under ét ikke hæves i 1999 i forhold til 1998.

Nu er 1999 som bekendt udløbet, og vi kan se på, hvad der rent faktisk skete. Jeg vil godt spørge hr. Peter Duetoft: Var der ikke kommuner, der hævdede skatten? Var der ikke kommuner, der sænkede skatten? Var der ikke kommuner, der tilpassede deres økonomi til de lokale forhold? Var der en eneste kommune, der var tvunget til at fastholde det skattetryk, den havde året før, eller var det sådan, at kommunerne ansvarligt og fornuftigt og tagende de tilskud, de fik fra staten, i betragtning fastlagde deres skatteniveau, som de selv ville?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg har tidligere meddelt, at Dansk Folkeparti støtter de tanker, som hr. Duetoft præsenterer om at få en stærkere inddragelse af Folketinget og Folketingets Finansudvalg.

Men det, jeg vil spørge hr. Duetoft om, er, om det, der i virkeligheden ikke er det afgørende her, er, om Folketinget får sin viden før eller efter aftalen indgås. Hvis vi sikrer en model, hvor Folketinget får viden om, hvad regeringen i virkeligheden går efter i de her forhandlinger, inden forhandlingerne tilendebringes, så vil det jo give et flertal muligheden for at sige fra på et tidspunkt, hvor det har en idé at sige fra, og dermed jo ikke blive taget med pistolen for tindingen efterfølgende, når aftalen er indgået. Og

hvis sådan en model med et samråd og lignende kan være med til at tvinge regeringen til at spille klarere ud end det, der er sket i dag, hvor flere ordførere har stået heroppe og har spurgt, hvad det egentlig er, regeringen vil, fordi den mest har brugt sin taletid på at forklare, hvad den har gjort siden 1993, og ikke, hvad den vil, så har vi faktisk en model, der gør, at Folketinget bliver stærkere inddraget.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Ja, vil jeg sige til hr. Thulesen Dahl, det er jo det, det drejer sig om, og hvilke modeller vi så bruger, kan vi diskutere. Det, jeg gerne vil være med til at undgå, er, at det enten bliver et pseudodemokrati, hvor man er nødt til at sige ja eller stemmer ikke for ikke at få systemet til at bryde sammen, eller at regeringen kommer i et voldsomt mindretal med de problemer, det giver over for amter og kommuner: derfor jo tidligere, desto bedre.

Det er faktisk også at gøre finansministeren en tjeneste for at undgå, at finansministeren roder sig ud i den slags, at der pludselig er et flertal imod det, han fint har forhandlet på plads. Jeg synes, det ville være så pinligt for staten, hvis den kom i den situation. Så jeg er enig, hvis der kan findes en anden model.

Jeg brugte, vil jeg sige til hr. Thor Pedersen, netop ikke ordet mandat i den betydning, at man skal baste og binde en minister i alle detaljer, men at man skal give en melding om, hvor han vil kunne finde et flertal, og hvor han ikke vil kunne finde et flertal. Det er en service-meddelelse til en finansminister. Hvis en finansministeren så vil rode sig ud i politiske ulykker, må han jo selv om det.

Så synes jeg, at hr. Klaus Hækkerup fuldstændig undervurderer, det gjorde han i øvrigt også i et af svarene i forbindelse med sin ordførertale, effekten af finansministeren. Finansministerens udmeldinger om skat får mangan en god kommunalpolitiker til at holde igen, selv om de ser et behov for et lokalt projekt, der i virkeligheden skulle løses. Men med billedet af finansministeren stående med den store knortekæp og sige, at det må de ikke, er der altså en ret kraftig pression over for amter og kommuner. Det synes jeg også hr. Klaus Hækkerup underkendte i første omgang.

Jeg fik aldrig nogen sinde svar på et af de spørgsmål, jeg stillede, nemlig hvad der ville være sket, hvis amter og kommuner blæste højt

og flot på finansministerens og regeringens udmelding i forbindelse med de her aftaler. Det ville regeringen jo ikke stiltiende acceptere. Derfor synes jeg, det er meget fint at stille det op, som om de jo bare kunne have gjort det. Det er jo ikke den kommunale virkelighed, og det er jo ikke det, hverken hr. Klaus Hækkerup eller jeg hører, når vi snakker med kommunalpolitikere og amtsrådspolitikere rundt omkring. De er alle sammen skrækslagne ved tanken om, at de ikke følger den linje, der er aftalt med regeringen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Lad mig først sige til hr. Peter Duetoft, at jeg meget nødig vil undervurdere finansministeren og finansministerens effekt, men når hr. Peter Duetoft taler om, at finansministeren står med en knortekæp og truer ad kommunerne, hvis de sætter skatten op, så vil jeg godt spørge, hvad det egentlig er for en knortekæp. Hvad er det egentlig, finansministeren kan gøre ved en kommune, der sætter skatten op?

Jeg har kommuner i min valgkreds, der har sat skatten op og har haft gode, fornuftige begrundelser for det. Har finansministeren gjort noget ved dem? Hvad er det for muligheder, finansministeren har? Hvad er det for en knortekæp, hr. Peter Duetoft taler om?

Det kan godt ske, hr. Peter Duetoft taler med forskræmte borgmestre. Jeg har egentlig ondt af hr. Peter Duetoft, for alle de borgmestre, jeg taler med, har jeg svært ved at se noget forskræmt over, men jeg møder megen ansvarlighed, også ansvarlighed for skattestrykket og for de udgifter, der skal afholdes.

Så jeg vil godt spørge hr. Peter Duetoft: Hvad er det for styringsmidler, finansministeren har til at bruge over for kommuner, der ikke overholder aftalen?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Hr. Klaus Hækkerup skal dog åbne ørerne. Hvad er det, vi hører, hver eneste gang der er et socialt problem, hver eneste gang der er et uddannelsesproblem, hver eneste gang der er en folkeskole, der kører galt, hver eneste gang der er et miljøproblem, hver eneste gang der er en sag om hjemmehjælp, hver eneste gang der er en integration af flygtninge, der ikke virker? Hvad er det, de stiller sig op og siger alle sammen? Det er Folketingets skyld, for Folketinget

har lagt så snævre rammer for os – og det er jo så altså finansministeren, der har gjort det – at vi ikke kan løse det her problem.

Det er igen og igen og igen det argument, der bliver brugt, og vi kan diskutere fra nu af og til dommedag, om det så er rimeligt eller ikke rimeligt. Det vil hr. Klaus Hækkerup formodentlig sige, det ikke er, for ellers ville han jo dermed underkende regeringens politik.

Men sandheden er jo, at kommunalpolitikere over hele landet bruger Folketinget som undskyldning for, at der ikke sker de ting i deres kommune, som borgerne ønsker, og derfor må jeg altså sige, at det, regeringen melder ud i forbindelse med de her aftaler, har en kraftig effekt, og man har jo altså tidligere i andre regeringers tid set ganske kraftige indgreb over for kommuner og amter, og de frygter jo også, at der så i de næste forhandlinger bliver problemer.

Man skal lade være med at underkende det her. Det kan godt være, at de socialdemokratiske borgmestre alle sammen er uden frygt og dadel, og at alle er stovte folk, der kæmper sig igennem, men jeg har nu også hist og her mødt en og anden socialdemokrat som kommunalpolitiker, der sagde, at det er også Folketingets skyld, at vi ikke kan gøre alt det gode, vi i virkeligheden ville.

Så det, jeg siger, er: Giv dog kommunerne retten tilbage til at gøre det, som de så gerne vil.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg støtter sådan set hr. Peter Duetofts bemærkninger langt, langt ad vejen og er meget enig i, at kommunerne bør have meget større frihed til selv at tilrettelægge deres økonomi. Det synes jeg er en flot melding, og jeg vil gerne bakke op om den.

Men så bliver jeg selvfølgelig nødt til at spørge hr. Peter Duetoft, om det ikke giver en vis risiko for, at Danmark kommer til at overtræde ØMU-konvergenskriterierne. Vil hr. Peter Duetoft ikke give mig ret i, at hvis det er sådan, at man skal udleve det princip, som hr. Peter Duetoft her taler så varmt for, så bliver man faktisk nødt til at anbefale befolkningen at stemme nej til euroen?

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, det bliver spændende, hvad svaret bliver nu. Det er da godt, der kan være en morsom bemærkning en gang imellem.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Så tager vi lige en times ØMU-debat.

Det er ikke min opfattelse, at det er noget som helst problem. Jeg er helt overbevist om – og det er jo grundlaget for, jeg tør sige det – at der er så lidt prestige i, og der er så lidt lykke ved at sætte en kommune- eller en amtsskat op, at politikerne ikke bare vil rende rundt og gøre det for deres fornøjelses skyld. De vil gøre det i de tilfælde, hvor det er nødvendigt, fordi der er nogle opgaver, de ikke kan løse. Men i dag har man lagt så snævre rammer, at der er opgaver, de ikke kan løse, og hvor de så bruger os som en undskyldning.

Jeg vil påstå, at der ikke bliver en voldsom stigning i skatteudskrivningen, men at det bliver de steder, hvor det er nødvendigt. Så i stedet for alle mulige fiksfakserier med salg og køb og leje, og hvad ved jeg, så vil man i en periode kunne sætte skatten op til det, der er nødvendigt. Jeg tror ikke på, at det giver et generelt skred i og en ødelæggelse af dansk økonomi, problemer omkring ØMU'en osv.

Så jeg må sige til hr. Frank Aaen, at den går ikke. Det får mig ikke omvendt.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det havde jeg nu heller ikke forestillet mig, men det er jo immervæk alligevel en realitet, at der i dag ligger et ansvar hos finansministeren for at sikre, at den nationaløkonomiske udvikling ikke – med finansministerens ord – løber løbsk. Det kan vi jo godt fratage finansministeren, og det vil jeg da med glæde gøre. Jeg tror heller ikke på, det vil føre til en stor ulykke for landet. Men det ændrer jo ikke ved det faktum, at ved et ja til euroen flytter den finanspolitiske ansvarlighed ned til den nye nationalbank i Frankfurt. Så er det dernede, de tager stilling til, om den offentlige sektor i Danmark under ét holder sig inden for de rammer, som ØMU-konvergenskravene forlanger af os, og så er det dernedefra, regningen kommer.

Så bliver regningen godt nok ikke stilet til den enkelte kommune, men pålagt den danske statskasse som en bøde, for den måde, euroen fungerer på, er jo, at overtræder vi konvergenskravene ved at udvide den økonomiske aktivitet mere, end de dernede mener vi har lov til, så kommer der prompte en bøde, og den skal betales. Derfor er der altså en modsætning mellem de fine hensigtsserklæringer fra hr. Peter Duetoft

om økonomisk frihed til kommunerne og så, at hr. Peter Duetoft støtter, vi skal underlægges nationalbanken nede i Frankfurt.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Hr. Frank Aaen ved udmærket godt, at jeg aldrig nogen sinde har og heller ikke kommer til at købe den dagsorden, der siger, at et ja til ØMU'en vil ødelægge dansk socialpolitik, dansk bistandshjælp, danske overførselsindkomster og alt det andet.

Det er sniksnak, og det er en holdning, som EU-modstandere og andre godtfolk har kørt i årevis, men jeg køber ikke den dagsorden, for det er ikke rigtigt. De blander sig ikke i, hvilket niveau vi vil have på de områder, bare vi selv skaffer pengene til det.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Frank Aaen for en tredje og dermed sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er jo ikke sniksnak. Spørg befolkningen i Grækenland. Spørg befolkningen i Italien. Spørg befolkningen i andre af eurolandene. De har været igennem skrappe nedskæringer for at skulle tilpasse sig konvergenskravene. Det, der altså sker, og det kan hr. Peter Duetoft umuligt tale sig uden om, er, at tilslutter vi os euroen, så skal vi ikke alene formelt overholde nogle krav, vi får også en bøde, hvis ikke vi gør det. Det betyder, at hvis summen af de aktivitetsudvidelser, som kommunerne og staten i fællesskab vedtager, overskrider de krav, som den nye fællesbank stiller til os, så udløser det en bøde og dermed nedskæringer.

Det kan man altså ikke bortforklare. Det er mekanismen i euroen. Det er sådan, det er, og derfor kan de komme til ikke at blande sig i den enkelte lovgivning – ja, det kommer sikkert også efter Nice – men værst i øjeblikket blande sig i, hvilket niveau vi må have lov til at have via vores skatteudskrivning, via vores samlede indretning af vores velfærdssystem, hvilket niveau vi må lægge de offentlige udgifter på i Danmark.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Duetoft, og derefter er det min agt at gå videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Undskyld, må jeg sige til hr. Frank Aaen, men det er noget sniksnak, for det, man beskæftiger sig med i euroen, er spørgsmål om gældsætning og spørgsmål om underskud. Det er det, man beskæftiger sig med, og derfor er der ingen, der vil blande sig i, på hvilket niveau den offentlige sektors økonomi ligger i Danmark, hvis vi selv vil sørge for, at den er finansieret. Det, vi ikke kan gøre, er at drage ud i verden og lave et meget, meget højt offentligt serviceniveau med en kæmpegæld, men hvem i alverden ville også det?

Så derfor vil jeg sige til hr. Frank Aaen: Det er ikke rigtigt, det er ikke fair, at blande niveauet for den offentlige service ind i det her. Hvis vi vil skaffe pengene til det, har vi lov til at bibeholde den offentlige service, som vi har i dag, og vi har også lov til at forbedre den, og det kan hr. Frank Aaen ikke snakke sig uden om.

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg vil forsøge at bevæge mig tilbage til hovedtemaet for diskussionen i dag, nemlig kommuneforhandlingerne.

Det danske velfærdssamfund er i høj grad baseret på, at det er kommunerne, der løfter opgaverne. Det er ude i kommunerne, vores børn bliver passet, vores unge går i skole, og vores ældre bliver plejet. Det er ude i kommunerne, vi som borgere får sat ansigt på velfærdssamfundet, og den kommunale økonomi er derfor helt afgørende for, hvordan vi oplever velfærdssamfundet, og om vi føler, at vi får nok velfærd for pengene.

For at kunne levere offentlige ydelser af en høj kvalitet ude i kommunerne er det imidlertid afgørende, at der føres en ansvarlig økonomisk politik på Christiansborg. På den måde sikrer vi kommunerne et økonomisk råderum til at varetage de opgaver, vi gerne vil have skal løftes.

Vi har ført en ansvarlig økonomisk politik gennem de sidste 7 år, og resultaterne heraf er heller ikke udeblevet. På en lang række områder har det været muligt at udvide og forbedre den offentlige service. Siden 1992 er der ansat omkring 40.000 personer inden for det sociale område. Det vil sige, at der er ansat ekstra arbejdskraft til at varetage opgaver inden for ældreomsorg, børnepasning og sundhedsvæsen. Og hvad angår sundhedsvæsenet, har der været en stigning i udgifterne på 18 pct. siden 1993.

Men der er mange opgaver, der udestår, og også i de kommende år vil der være en række udfordringer til den kommunale økonomi og den økonomiske politik generelt, og mon ikke disse udfordringer også vil være blandt emnerne for de kommende forhandlinger.

Vi ved, at det bliver sværere at rekruttere arbejdskraft til den offentlige sektor. Mindre ungdomsårgange vil derfor sætte grænser for, hvor mange initiativer og aktiviteter, der kan iværksættes, også med hensyn til offentlige og kommunale velfærds- og plejeopgaver. Og jeg er lige ved at sige, at det værste, der kunne ske, ville være at sætte ressourcer af til opgaver, der ikke kunne løftes på grund af personalemangel. Derfor er vi nødt til at have den diskussion.

Vi ved, at der er en stigende efterspørgsel efter dagpasning. Fra 1993 til 1999 er der oprettet omkring 173.000 nye pasningspladser, og alligevel er det ikke nok. Der er stadig for mange på venteliste, hvorfor regeringen også i den seneste aftale om kommunernes økonomi har lagt særlig vægt på netop dette område. Og vi ved, at antallet af elever i folkeskolen vil stige frem til år 2005.

Fra radikal side lægger vi umådelig stor vægt på virkeliggørelsen af det rummelige arbejdsmarked. Det er en stor opgave, der har til formål at sikre de svagestes tilknytning til arbejdsmarkedet – en stor opgave, hvor Folketinget og kommunerne i fællesskab har et ansvar for at føre intentionerne ud i livet.

Alle disse udfordringer understreger én ting, nemlig vigtigheden af, at der føres en ansvarlig økonomisk politik.

I de gældende kommuneaftaler forudses en realvækst på 1 pct. i de samlede serviceudgifter i de kommende år. Det er værd at gentage: en realvækst på 1 pct. Nogle gange kunne man få indtryk af, at der bliver sparet kraftigt på de kommunale udgifter. Det er altså ikke tilfældet.

For at kunne løfte alle disse opgaver, for at kunne tage disse udfordringer op, kræves en fortsat ansvarlig økonomisk politik. Det kræver styr på den økonomiske dagsorden, og det er netop, hvad regeringen har.

Jeg skal til sidst sige, at vi fra radikal side ikke kan støtte det forslag til vedtagelse, der ligger foran os.

Thorild B. Fransgaard (FRI):

Danmark har verdens højeste skattetryk, og det offentlige har en gæld, der skal tilbagebetales. Derfor er det nødvendigt, at der er en aftale

mellem regeringen og kommunerne. Det er den samlede økonomi, der er afhængig af, om vi kan løse den opgave, det er at tilbagebetale gælden og undgå, at skatten stiger.

Det kan være ubehageligt for kommunerne at få en besked om, at man kun må have en vækst på det og det niveau, men jeg er helt enig med finansministeren i, at det er nødvendigt.

Vi har haft en vækst siden 1993 – det sagde den socialdemokratiske ordfører, og så går jeg selvfølgelig ud fra, at det er rigtigt – på 13 pct. Det er meget. Den aftale, der blev indgået i 1998, siger, at realvæksten må stige med 1 pct. om året. Jeg er helt overbevist om, at det er maksimum for, hvad samfundet kan holde til.

Så kan man jo sige, som det jo blev nævnt, at det er for stor en indgriben i det kommunale selvstyre, at man foretager sådanne begrænsninger her fra den lovgivende forsamling, men det er nødvendigt.

Derimod skulle der ses noget mere på, at kommunerne fik frihed til at bestemme noget mere, prioritere noget mere, hvad man skal bruge pengene til. Der er mange kommuner, som ønsker at bruge et større beløb på f.eks. ældreområdet og lidt mindre måske på børnepasning. Der skulle vi foretage nogle ikke så snævre begrænsninger. Man ved bedst derude, hvad der er bedst.

Nu har vi, som jeg sagde her, fået et brev fra Kommunernes Landsforening, der viser, at man allerede i 2001 skal bruge 1,1 mia. kr. mere på ældreområdet på grund af alderssammensætningen, der nu har forandret sig. Det er rigtigt, at det er mange penge. Men det er nok ikke nemt at få frem her under debatten. Det er hemmelige forhandlinger, der foregår mellem regeringen og kommunerne. Men det var jo sjovt, hvis man kunne få et stykke papir på, hvor store beløb kommunerne ekstra får ind bare på grund af den offentlige ejendomsvurdering. Jeg er overbevist om, at det minimum svarer til det her beløb.

Det er rigtigt, at kommunerne har nogle kæmpeopgaver. Det har de altid haft, og det står de over for. Men jeg er overbevist om, og det er vi i Frihed 2000, at de kan klare det, hvis bare de får mere frihed inden for de økonomiske rammer, der er.

Så derfor ser vi ikke hen til, at der bliver mindre offentlig service ude i kommunerne rundt omkring, men vi må nok også se i øjnene, at den samlede offentlige service har nået et niveau, hvor man ikke skal forvente mere.

Derfor skal vi passe på herinde fra den lovgivende forsamling ikke at sende signaler ud, når det drejer sig om lovgivning eller beslutningsforslag, om at love befolkningen større offentlig service, for det kan ikke lade sig gøre ude i fremtiden, når vi ser på den samlede økonomi. Og hvis de signaler kommer ud, så sker der det, at kommunerne kommer i klemme, og så sker der det, som det også er blevet nævnt, at vi får skylden herinde i Folketinget for, at det er os, der står og lover noget, som der ikke er penge med til.

Det er det, som jeg ser som det reelle problem, hvis man kan kalde det sådan, nemlig den misforståelse, der er mellem Folketinget og kommunerne, hvis man kan bruge det udtryk.

Jeg synes, det har været en god debat, vi har haft, men samtidig vil jeg sige det på den måde, at det vil være farligt at stemme for det forslag til vedtagelse, som er fremsat af SF. Det lyder godt, og det er noget, vi ønsker alle sammen, men ved at stemme for det nu her midt i forhandlingerne har vi sagt ja til noget, vi måske ikke kan holde.

Vi kan ikke stemme for det.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Frank Aaen som ordfører.

Frank Aaen (EL):

Formanden tillod ikke en yderligere kort bemærkning til hr. Peter Duetoft. Derfor vil jeg bare lige starte med at slå fast, at i en situation, hvor vi f.eks. har økonomisk dårlige tider, og hvor vi lige præcis har brug for flere penge til omsorg for dem, der bliver smidt ud fra arbejdsmarkedet, dér vil vi præcis komme i den situation, der blev beskrevet før, hvor der, hvis ikke finansministeren gør det, af Den Europæiske Centralbank bliver sat de rammer, der gør, at vi må indskrænke enten i kommunerne eller på statsligt niveau i forhold til, hvilken velfærd vi vil have i Danmark. Sådan er det.

Alle partier i det her Folketing taler altid så pænt om det kommunale selvstyre, men et afgørende grundlag for reelt demokrati i kommunen, nemlig mulighed for at sikre den nødvendige økonomi, er stærkt begrænset, og jeg er som nævnt før fuldstændig enig med den ene del af det, hr. Peter Duetoft sagde: Det er afgørende beslutninger om kommunernes udvikling, der bliver truffet bag lukkede døre af en lille gruppe mænd; det er altid mænd. Det er ikke mindst i de årlige aftaler om kommunernes

økonomi, vi får den her begrænsning af det lokale demokrati. Og som denne debat jo allerede har vist, vil et flertal her i Folketinget ikke ændre på det fundamentale problem, at landets kommuner og amter økonomisk er sat under administration.

Der er muligheder for at skaffe sig visse indkomster, men i alt væsentligt er der sat grænser; man er under administration. Det gælder i de aftaler mellem finansministeren og de kommunale organisationer, vi drøfter i dag, og hvor man sætter snævre grænser for, hvor meget den kommunale service må udvides, og det er det, der har været omtalt flere gange i debatten, den ene procent. På grund af et stigende udgiftspres, bl.a. i folkeskolen, i daginstitutionerne, inden for sundhedsområdet, i ældreomsorgen, betyder denne begrænsning nedskæringer på mange serviceområder.

Det har fru Pernille Falcon allerede givet eksempler på fra Hvidovre Kommune, og selvfølgelig virker det på den måde, at når man skal have det hele presset ned under 1 pct. og nogle områder stiger med væsentligt mere end 1 pct., så medfører det nedskæringer.

Det er et fundamentalt problem i det hele taget, at velfærdsopgaver vil komme til at kræve en stigende andel af landets samlede økonomi, dels på grund af alt det, man kalder et øget udgiftspres, dels fordi velfærd jo heldigvis ikke kan mekaniseres på den måde, som man kan mekanisere produktion af fødevarer og andre forbrugsvarer på. Lige præcis derfor kommer velfærden til at fylde en stadig stigende del af vores samlede økonomi, og derfor er det en katastrofe, at man har lagt en ramme for kommunerne, så de ikke får lov til at udvide aktiviteterne til det niveau, der er brug for.

Regeringen mener det jo alvorligt med de her økonomiske rammer. Der var jo også en debat før om, hvorvidt det er alvorligt. Det har der jo udviklet sig en tradition for efterhånden. Under Poul Schlüter var det en nyskabelse, der vakte voldsomme protester, også fra Socialdemokratiet, og hvor kommunerne blev straffet med bøder, hvis de overtrådte rammerne. I dag er det jo en selvfølge, at de bliver det, og hvis den ene procent bliver overtrådt, bliver der straks udløst en kollektiv straf over alle landets kommuner. Det er i hvert fald den dagsorden, der er sat, og derfor holder de sig jo også pænt inden for den ene procents ramme.

Det er et grundlæggende demokratiproblem, at både beslutningen om den økonomiske ram-

me og en lang række konkrete aftaler om udviklingen af den kommunale service træffes bag lukkede døre, hvor der ikke er nogen demokratisk proces, hvor beslutningen bare forelægges for Folketinget på et tidspunkt, hvor der ikke er særlig gode muligheder, næsten ingen muligheder, for at påvirke resultatet. Det bliver jo også altid vedtaget uændret. Derfor støtter vi nogle af de forslag, der har været om at flytte forhandlingerne frem i tiden. Vi støtter også, at Finansudvalget før forhandlingerne får en drøftelse af, hvad det er, der skal indgå i årets kommuneaftaler.

Det er sådan, at kommunerne står for den største del af velfærden her i samfundet, men meget vigtige ændringer i velfærdssamfundet bliver truffet gennem de aftaler, der bliver lavet med kommunerne bag lukkede døre. Det gælder den aktuelle aftale om, at kommunerne godt må overskride den ene procents grænse, hvis det altså er med mere brugerbetaling. Det gælder en tidligere aftale om, at Københavns Kommune godt måtte få nogle flere penge, men så skulle den foretage mere udlicitering. Sådan nogle principielle tiltag er hele tiden forbundet med den økonomiske aftale.

Vores opfattelse er, at de økonomiske aftaler må renses, så de alene omhandler statens tilskud til kommunerne, at kommunerne skal have mulighed for selv at vedtage den nødvendige solidariske finansiering ud over det statslige tilskud, sådan at de kan opfylde de behov, borgerne har, og at alle ændringer af velfærdssamfundets fundamentale opbygning ikke fremover aftales i de lukkede forhandlinger med kommunerne, men fremsættes som normale lovforslag i Folketinget og behandles som alle andre lovændringer.

Jeg skal slutte af med at sige, at vi kan støtte SF's forslag til vedtagelse. Det er måske lidt gratis at stemme for det, fordi det ikke er så forpligtende, men det har da nogle pæne intentioner, og dem vil vi da gerne ved en afstemning tilkendegive at vi støtter.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg synes, det har været en interessant debat, hvor der er blevet trukket nogle linjer op om, hvordan man fra de forskellige partiers side mener at vi mest hensigtsmæssigt kan tilrettelægge de forhandlinger, vi hvert år har med kommunerne, og sikre Folketinget en passende indflydelse, som Folketinget naturligvis skal have.

Jeg synes ikke, at det billede, tilhængerne af en anden procedure har prøvet at tegne af, at Folketinget er sat udenfor, er et rigtigt billede. Folketinget blander sig og skal blande sig og blander sig med rette med en lang række indspark til regeringen. Man skal være en meget, meget uklog regering for ikke at prøve meget omhyggeligt at lytte til, hvad det er for nogle holdninger, og hvad det er for nogle flertalskombinationer, der er i Folketinget, når man går til disse forhandlinger. Det prøver vi sandelig også at gøre, men det er jo en lidt anden metode så at insistere på, at et flertal enten i salen, som SF har foreslået det, eller i Finansudvalget, som hr. Duetoft har foreslået det, skal lægge et mere præcist mandat ned over forhandlingerne. Men i virkeligheden mener jeg, at der er tale om gradsforskelle mere end om en afgrundsdyb forskel i realiteterne. Folketinget har selvfølgelig i kraft af de positioner, der meldes i en debat som den her, og i kraft af de holdninger, vi kender, meget stor indflydelse på, hvordan regeringen prøver at gribe den her opgave an, og sådan skal det naturligvis også være.

Lad mig gøre nogle ganske enkelte lidt løsevne bemærkninger her ved afslutningen af debatten:

Hr. Fransaard, som desværre var nødt til at gå, som han sagde til mig for et øjeblik siden, sagde på et tidspunkt noget om ejendomsskatterne og deres stigende provenu og spurgte, hvordan de påvirker de diskussioner om rammerne, vi har mellem staten og kommunerne. Jamen de påvirker dem jo sådan set ikke specielt, for det, der er hele metoden, er, at vi prøver at blive enige om, hvad det er for en udgiftsstigning, der skal være plads til. Så ser vi på, hvad kommunerne har af indtægter ved en uændret skatteudskrivning, og så fylder vi op med bloktilskud, hvis det er det, der er nødvendigt, eller regulerer ned, hvis det er det, der skal til for at få det til at passe. Det er den metode, vi anvender, og derfor spiller det sådan set ikke nogen speciel, særskilt rolle for det råderum, kommunerne ender med at få, om der er nogle enkelte indtægtskilder, som de har i forvejen, der vokser mere end proportionalt med udgifterne.

Hr. Thor Pedersen var i sit indlæg inde på Vestres velkendte synspunkter om friere valg, men også på Vestres velkendte synspunkter om, at udlicitering rummer en enorm masse muligheder for at frigøre ressourcerne, og Allan Andersens betragtninger blev citeret, ikke for

første gang, men igen. For en ordens skyld vil jeg godt sige – jeg tror nok, at jeg tidligere i debatten har kommenteret det – at de efter min opfattelse ligger hinsides alt, som man med sandsynlighed kan antage vil være muligt at opnå af gevinster ved større udbud, og det både på kort sigt og på meget lang sigt. Det betyder ikke, at der ikke er nogle områder, hvor der er nogle gevinster og nogle fordele, og der er jo i øvrigt på dette her område en utrolig høj grad af selvbestemmelsesret i kommuner og amter med hensyn til, hvordan de vil bruge udbudet, og hvordan de i samarbejde med staten vil udnytte de større fordele, som vi mener vi kan høste ved fælles indkøb, rabatordninger osv.

Fru Gitte Seeberg spurgte: Hvad skal høringerne, der foregår ude i landet, føre til? Og det er selvfølgelig noget, der vil optage os alle, men som jeg synes det er for tidligt at danne sig et endeligt billede af. Jeg synes, at det, jeg har oplevet på de to første høringer, har været utrolig givende i retning af at få et billede af, hvad engagerede mennesker af alle slags er optaget af, hvor der er problemer, hvor der er udfordringer. Men det er jo også et billede, som er utrolig nuanceret, og som sætter en streg under, at det ikke er alt, hvad der måtte være skavanker ved i den offentlige service, der handler om flere penge. Der er så mange gode historier at fortælle fra det virkelige liv om, hvordan man kunne gøre tingene bedre, også mange steder for de samme penge.

Hr. Thulesen Dahl var skuffet over, at jeg mente, at ældreomsorgen de fleste steder i landet faktisk har en god kvalitet. Det synes jeg ikke er skuffende, det synes jeg er glædeligt, og jeg synes, det er en fælles opgave, vi har her i Folketinget sammen med kommunerne og amterne at beskrive en virkelighed, der er meget mere nuanceret end det billede, man nogle gange får i medierne, for der vil meget forståeligt, meget naturligt, i medierne være en tilbøjelighed til at fokusere på det, der ikke virker eller ikke virker godt nok.

Der var en længere diskussion, der udspandt sig om, hvad det er for en knortekæp, finansministeren har, hvis kommunerne ikke holder skatten i ro. Dér er jeg nødt til at understrege, også i forhold til noget, der blev sagt hen mod slutningen af debatten, at i de aftaler, vi har indgået, har der ikke været nogen sanktioner, der havde nogen hverken individuelle eller kollektive straffe indbygget. Det lægger vi heller ikke op til. Vi lægger op til, at vi når en fælles

forståelse af, at vi med den økonomi, der er til rådighed ved uændret skatteudskrivning, og de bloktilskud m.v., vi aftaler, kan løse de serviceopgaver, der skal løses.

Og jeg tror ikke, selv om jeg sagtens kan forstå baggrunden for hr. Duetofts udtalelser om det med friere skattefastsættelse, at det er en god idé at give meget los for en større kommunal skatteudskrivning i et land, som i forvejen har så høj en indkomstskat med alle de forvriddinger, en meget høj indkomstskat giver anledning til i en økonomi.

Så var der en ordveksling mellem hr. Aaen og hr. Duetoft om EU's indflydelse på alt det her, og det var jo selvfølgelig et interessant varsel om, hvad vi skal bruge en meget stor del af vores tid på i det næste halve år. Jeg vil godt sige, at mit synspunkt i sagen meget, meget, meget kort er, at jeg tror, at det helt er op til den danske befolknings fornuftige stemmeafgivning ved folketingsvalgene og vores beslutninger i dette Ting at fastholde en langtidsholdbar økonomisk politik. Det er helt op til den danske befolkning at beslutte, hvor meget velfærd vi kan levere både nu og i næste generation.

Jeg tror ikke, det bliver et anliggende for Den Europæiske Centralbank, og jeg tror ikke, der er nogen som helst anledning til at tro, at hvis vi fører en fornuftig politik, som vi har haft et vist held med at gøre det i de sidste 7 år, hvis vi fortsætter med det, at vi da skulle komme i nærheden af nogen faregrænser i de spilleregler, der er søgt opstillet i Europa. Det er i øvrigt meget fornuftige spilleregler for sund økonomisk politik, der er søgt opstillet i Europa.

Jeg vil også godt sige til allerallersidst, bare for en ordens skyld og specielt til min gode ven hr. Aaen: Jeg ser kun én sammenhæng, der er værd at tale om, mellem spørgsmålet om tilslutning til euroen og udviklingen af dansk velfærd, og den er af positiv art. Det er den, der handler om at købe sig en forsikring mod at blive væltet omkuld af spekulanter og dermed få en langt sikrere baggrund og en større reel handlefrihed til at tilrettelægge sit velfærds-samfund sådan, som et flertal i den danske befolkning ønsker det.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Mon ikke vi kan være helt enige om, at hvis vi siger ja til euroen, vil finansministeren til enhver tid, hvis vi følger det her princip om, at vi skal styre kommunernes økonomi, gå til for-

handlingerne med, hvad der er følgen af ECB's krav til dansk økonomi. Det vil altid været sådan, og selvfølgelig vil det det, og hvis finansministeren ikke gjorde det, ville det være uansvarligt.

Men så er spørgsmålet: Da der nu ikke er nogen sanktionsmuligheder, som finansministeren siger, hvis kommunerne overskrider den ene procent, så vil jeg gerne høre: Kan kommunerne regne med, at hvis de i år eller næste år beslutter sig for mere end 1 pct., så får det ikke nogen konsekvenser whatsoever?

Jes Lunde (SF):

Så ender debatten vel her, som man kunne have regnet ud på forhånd.

Der er et kæmpeflertal i det her Folketing, som ikke vil have et demokrati på det her område, og som synes, det er rigtigst, at det er nogle ganske få mennesker, der sidder og aftaler, hvordan over halvdelen af den offentlige sektor skal udvikle sig, hvad der skal prioriteres af velfærd, hvor de rigtige problemer ligger, og hvor der ligger problemer, som man bare glemmer, eller som man ikke vil gøre noget ved.

Det vil man ikke diskutere, og det vil man ikke lave nogle ordentlige prioriteringer af. Sådan var debatten jo lige fra starten, hvor regeringen lagde mest vægt på at fortælle alt det gode, den havde lavet siden 1993, men hvor regeringen ikke løftede nogen som helst flig af oplysning til os her i Folketinget om, hvad det så er, regeringen vil: Hvad er det, man vil prioritere i de forhandlinger, der kommer nu? Hvad er de vigtigste temaer set fra regeringens synsvinkel?

Så vi får det samme spil en gang til: Kommuneforhandlingerne bliver afsluttet, uden at Folketinget er med inde i billedet, og Finansudvalget kommer til at ekspedere et aktstykke som en ren efterretningssag engang i løbet af sommerferien, og det er så det.

Vi synes i SF, det er et utroligt demokratisk underskud, og vi synes, det er fantastisk, at de store partier, Socialdemokratiet, Venstre og De Konservative, kan slippe af sted med stadig væk at køre den linje, at her vil man ikke have demokrati, her vil man ikke have en almindelig debat i Folketinget, her vil man ikke have Folketinget til at vedtage noget som helst. Det har været karakteristisk for regeringen, men også for V og K, at de slet ikke har forholdt sig ind-

holdsmæssigt til det forslag til vedtagelse, der ligger fra SF.

Vi har linet nogle ting op, hvor vi har sagt: Vi synes, at det, Folketinget skal pege på, er, at regeringen skal satse på forbedringer på ældreområdet, på folkeskoleområdet osv., men det er som at spille bold op ad en mur: Man får ikke noget positivt ud af det, der er ikke nogen dialog, vi kan ikke engang få et indholdsmæssigt svar fra de partier om, hvad de mener om det. Det må så være sådan.

Vi vil stå fast ved, også i de år, der kommer fremover, at blive ved med at hamre på det her, fordi vi tror på, at der på et eller andet tidspunkt må gå hul på det, og på et eller andet tidspunkt må der brede sig en erkendelse af, at demokratiet, som vi har haft i mange år i Danmark efterhånden, også snart skal have lov til at udvide sig til den halvdel af den offentlige sektor, der hedder kommunernes økonomi, når der forhandles med regeringen.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Frank Aaen for en kort bemærkning.

Der foregår en forhandling, og jeg må anmode medlemmerne om at være mere rolige.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

For det første vil jeg spørge hr. Jes Lunde, om ikke man kunne tænke sig, at når der er det her fravær af interesse for mere demokrati på det her område, så skyldes det, at S, K og V her i salen har et stort flertal og samtidig har et meget stort flertal ude i kommunerne, i de kommunale organisationer, og derfor kan ordne tingene på anden vis og ikke behøver at inddrage hele Folketinget i debatten. Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål til hr. Jes Lunde er: Mener hr. Jes Lunde ikke, at det ville være korrekt, hvis finansministeren svarede på spørgsmålet om, hvorvidt kommunerne kan være sikre på, at der ikke er nogen sanktioner forbundet med, at de måske i dette års budgetlægning overskrider aktivitetsniveauet på den ene procent?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Svarene er ja og ja. Man kan også lave en lidt længere version og sige: Jo, jeg tror bestemt, der er et moment af, at S, K og V synes, at den slags kan de sagtens ordne selv, og så er der ikke noget demokratisk underskud set med deres øjne,

men det må der altså være i befolkningens øjne. Jeg tror, den del af befolkningen, som i valgkampe lytter til, at folketingspolitikere lover velfærd på en masse områder, som administreres i kommuner og amter, må have svært ved at forstå, at Folketinget ikke vil foretage en ordentlig prioritering.

Og til den anden del, om sanktionerne: Jamen det er jo sådan et spørgsmål, hvor finansministeren selvfølgelig, hvis han har flertallet til det her i Folketinget, reelt har magt til at gribe ind over for kommunerne. Reelt er knortekæppen der, som har været fremme i diskussionen tidligere. Den er der. Det er muligt, at den ligger under bordet, og det er også muligt, at den er så stor, at den slet ikke behøver at blive taget frem, men den er der.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 67 af Jes Lunde (SF) (se foran) forkastedes, idet 20 stemte for (SF, DF og EL), 73 imod (S, V, KF, RV og FRI); 4 (CD og KRF) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 135:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 190 om indgåelse af forlig med Den Danske Bank i den færøske banksag tilbage fra Finansudvalget.

Af Frank Aaen (EL) og Søren Kolstrup (EL).
(Fremsat 30/3 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg skal opfordre Folketinget til at afvise dette beslutningsforslag.

Vi har selvfølgelig fra regeringens side gjort os grundige overvejelser, før vi skred til at lave

et forlig med Den Danske Bank, der stopper retssagen. I vores overvejelser har vi, som vi skal, søgt råd hos statens advokat, hos Kammeradvokaten, som har tilrådet dette forlig, som i øvrigt er i overensstemmelse med en meget normal praksis ved forretningsmæssige tvistigheder, der skal afgøres civilt ved domstolene.

Jeg skal kun tilføje nogle enkelte bemærkninger om, hvordan det aktstykke, vi har fremlagt om forliget, og forliget selv forholder sig til de forhandlinger, som vi i 1998 havde med Færøernes landsstyre.

Ved den lejlighed eftergav vi som led i en samlet sanering af den færøske økonomi 900 mio. kr. i gæld til den danske stat. Der blev ikke ved den lejlighed foretaget nogen opgørelse, vurdering eller forsøg på samme med hensyn til, hvad der kunne tilskrives banksagen, endsi-ge hvilke økonomiske muligheder der lå i en fortsættelse af banksagen, men der blev alene aftalt, at den færøske stats og Finansieringsfondens krav overgik til den danske stat, som så skulle videreføre retssagen mod Den Danske Bank og søge at nå et passende resultat.

Jeg skal også sige i den forbindelse, at de meget store tal, som Færøerne lagde ud med, da sagen oprindeligt blev rejst af landsstyret, aldrig i mine øjne har haft nogen form for realisme i sig.

Så forliget her bygger selvfølgelig på et skøn, en vurdering af vore muligheder for at få et større udbytte til statskassen ved en meget langvarig, og jeg gentager en meget langvarig proces, som ikke ville være afsluttet de første år, i forhold til at lave en forligsmæssig løsning. Det har vi vurderet, det har vi vurderet sammen med vores advokat. Derfor aktstykket, og derfor regeringens opfordring til Folketinget om at afvise beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg læste på Ritzau i aftes, at direktøren for Den Danske Bank, Peter Straarup, havde udtalt, at spørgsmålet om det skattemæssige fradrag i forbindelse med erstatningen overhovedet ikke har været drøftet under forligsforhandlingerne.

Det går jeg naturligvis ud fra er en påstand, som ikke står mål med virkeligheden, for jeg forestiller mig ikke, at Finansministeriet har indgået forlig om en sag i størrelsesordenen 300 mio. kr. uden på forhånd at have gjort sig overvejelser om de skattemæssige konsekvenser af